

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 11.12.2007
KOM(2007) 803 lopullinen
V OSA

2007/0813 (CNS)

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPPA-NEUVOSTOLLE

**KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ KOSKEVAT YHDENNETYT SUUNTAVIIVAT
(2008–2010)**

joihin sisältyy

KOMISSION SUOSITUS

**jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi
(EY:n perustamissopimuksen 99 artiklan nojalla)**

ja

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista (EY:n perustamissopimuksen
128 artiklan nojalla)**

(komission esittämä)

SISÄLLYSLUETTELO

PERUSTELUT.....	3
EU:N TALOUDEN TILA.....	4
1 osa – Komission suositus talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi (2008–2010)	7
A jakso – Kasvua ja työllisyyttä edistävä makrotalouspolitiikka	8
A.1 Makrotalouspolitiikka kasvua ja työllisyyttä edistävien olosuhteiden luomiseksi	8
A.2 Dynaamisen ja toimivan euroalueen varmistaminen	11
B jakso – Euroopan kasvupotentiaalia lisäävät mikrotaloudelliset uudistukset.....	14
B.1 Osaaminen ja innovointi – kestävän kasvun veturit.....	14
B.2 Euroopasta houkuttelevampi paikka investoijille ja työntekijöille	19
2 osa – Työllisyyden suuntaviivat (2008–2010).....	26
LIITE.....	29
1. Useampien ihmisten houkuttelevuus työlämään ja pitäminen työelämässä, työvoiman tarjonnan lisääminen sekä sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistaminen.....	30
2. Työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskyvyn parantaminen	33
3. Inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien lisääminen parantamalla koulutusta ja ammattitaitoa.....	35

PERUSTELUT

Valtioiden ja hallitusten päämiehet uudistivat keväällä 2005 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa Lissabonin strategian ja asettivat kasvun ja työllisyyden keskeiselle sijalle. He jakoivat Lissabonin strategian kolmivuotiskausiin ja vahvistivat omistajuutta ja vastuuvollisuutta erottamalla selvästi toisistaan uudistukset, jotka jäsenvaltioiden olisi toteutettava, ja uudistukset, joita yhteisön olisi johdettava. Neuvosto hyväksyi yhdeksi strategian täytäntöönpanon välineeksi yhdennetyt suuntaviivat ja antoi tarvittavat säädökset EY:n perustamissopimuksen 99 ja 128 artiklan nojalla. Näiden suuntaviivojen tarkoituksena on ohjata jäsenvaltioita, kun ne toteuttavat kansallisia uudistuksia kansallisten uudistusohjelmien kautta. Yhdennetyjen suuntaviivojen voimassaolo päättyy ensimmäisen kolmivuotiskauden lopussa, ja siksi ne on uudistettava seuraavaksi kaudeksi. Lissabonin strategian uudelleen käynnistämällä keväällä 2005 Eurooppa käännettiin kohti kestävästä kasvusta ja työllisyyttä.

Uudistetun Lissabonin strategian (2005–2008) ensimmäisen kauden aikana jäsenvaltiot ovat nopeuttaneet rakenneuudistusten täytäntöönpanoa, vaikkakin uudistusvauhti ja uudistusten kattavuus vaihtelevat jäsenvaltioittain. Vaikka EU:n talouden paraneminen johtuu pääasiassa suhdannetekijöistä, Lissabonin strategian tapaiset uudistukset ovat lisänneet jäsenvaltioiden talouksien kasvumahdollisuuksia. Nämä uudistukset ovat vahvistaneet Euroopan taloutta suhteessa ulkoihin häiriöihin, kuten energian ja hyödykkeiden hintojennousuihin ja vaihtokurssien vaihteluihin. Jäsenvaltioiden talouksien yhdentymisen edelleen ja taloussuhdanteiden lähentyminen erityisesti euroalueella mahdollistavat jäsenvaltioiden tarpeita paremmin vastaavan rahapolitiikan.

Tämän perusteella voidaan todeta, että strategia on yleisesti ottaen nopeuttanut uudistusvauhtia, auttanut jäsenvaltioita toteuttamaan joskus vaikeita mutta tarpeellisia muutoksia, jotta voitaisiin vastata globalisaation haasteisiin. Lissabonin strategian uusi hallintotapa, joka korostaa Euroopan ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, on osoittautunut onnistuneeksi. Yhdennetyjen suuntaviivojen riippumattomassa arvioinnissa pääteltiin, että suuntaviivat muodostavat kattavat ja avoimet puitteet, joiden piiriin kuuluu kasvuun ja työllisyyteen Euroopassa liittyvä olennainen politiikan kehitys. Arvioinnissa pääteltiin myös, että sidosryhmät haluavat keskittyä täytäntöönpanoon, sillä suuntaviivat ovat edelleen tarkoituksenmukaiset. Yhdennetyt suuntaviivat täyttävät näin ollen tehtävänsä eikä niitä tarvitse tarkistaa.

EU:ta ja sen jäsenvaltioita on kuitenkin vielä valmennettava globalisaatioon ja vahvistettava taloudellisen menestyksen perustaa pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä. Samalla niiden on pysyttävä nopeiden yhteiskunnallisten muutosten (pidempi työura, entistä monimuotoisemmat perherakenteet, uudet liikkuvuuden muodot ja monimuotoisuus) tahdissa. EU:n on mukautettava paremmin nykyisiä toimintalinjojaan ja välineitään ja käytettävä toimiansa pohjana myös uusia politiikkoja, kuten Euroopan globalisaatorahastoa, voidakseen vastata paremmin niiden ihmisten oikeutettuihin huolenaiheisiin, joihin kauppavirtojen muutokset ja taloudelliset ja sosiaaliset muutokset vaikuttavat kielteisesti. Tavoite, jonka mukaan EU:sta kehitetään dynaaminen ja kilpailukykyinen osaamistalous, on edelleen ajankohtainen. Tämän perusteella sosiaalista ulottuvuutta, joustoturvaa koskevia politiikkoja, energiaa ja ilmastonmuutosta sekä koulutusta ja ammattitaitoa on pidettävä entistä tärkeämpinä tekijöinä Euroopan markkinoiden uudistamiseksi, innovoinnin edistämiseksi ja uusien mahdollisuuksien varmistamiseksi kansalaisille osaamisyhteiskunnassa. Lissabonin strategia on jo koonnut yhteen eri toimintalinjoja, minkä ansiosta se tarjoaa entistä kattavamman

näkemyksen EU:n ja jäsenvaltioiden mahdollisuuksista tehdä yhteistyötä Eurooppaa odottavien monimutkaisten ongelmien ratkaisemiseksi. Seuraavan kauden yhteisenä tavoitteena olisi oltava Lissabonin strategian mukaisten välineiden täysimääräinen käyttö, mukaan luettuina neuvoston vuonna 2007 antamat, yhdenmukaisesti suuntaviivoihin liittyvät maakohtaiset suositukset, jäljellä olevien uudistusten toteuttamisen nopeuttamiseksi.

Vuosien 2008–2010 yhdenmukaisesti suuntaviivat esitetään kahdessa osassa yhdessä kattavassa asiakirjassa.

1 osa – Talouspolitiikan laajat suuntaviivat

A jaksossa käsitellään makrotaloudellisten politiikkojen vaikutusta. B jaksossa kiinnitetään huomiota toimenpiteisiin ja politiikkoihin, jotka unionin ja jäsenvaltioiden on toteutettava tehdäkseen Euroopasta houkuttelevamman paikan investoida ja työskennellä sekä lisätäkseen kasvun edellyttämiä osaamista ja innovointia.

2 osa – Työllisyyden suuntaviivat: Yhdenmukaisesti suuntaviivojen tähän osaan sisältyy perustamissopimuksen 128 artiklan mukainen työllisyyden suuntaviivoja koskeva neuvoston päätösehdotus, josta kuullaan Euroopan parlamenttia, Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa sekä alueiden komiteaa.

Sekä talous- että työllisyyspolitiikka ovat jäsenvaltioiden kannalta yhteistä etua koskevia asioita (perustamissopimuksen 99 ja 126 artikla). Monenvälisen valvonnan ja talous- ja työllisyyspolitiikkoja koskevan tiiviimmän yhteistyön varmistamiseksi jäsenvaltiot raportoivat näiden suuntaviivojen perusteella toteutetuista toimenpiteistä kansallisissa uudistusohjelmissa (ja vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa). Näiden kertomusten perusteella neuvosto voi perustamissopimuksen 99 ja 128 artiklan suomia mahdollisuuksia käyttäen päättää jäsenvaltiolle annettavista suosituksista, jos todetaan, että kyseisen jäsenvaltion talous- tai työllisyyspolitiikka ei ole yhdenmukaisesti suuntaviivojen mukaista.

EU:N TALOUDEN TILA

Talouden tila on ollut suotuisampi vuodesta 2005, jolloin kasvua ja työllisyyttä koskeva Lissabonin strategia käynnistettiin uudelleen. Tosin viime kuukausina on ilmaantunut merkkejä riskien lisääntymisestä. Kasvu kiihtyi lähes 3 prosenttiin vuonna 2007 erityisesti kotimaisen kulutuksen ansiosta. Näin Eurooppa on paremmassa asemassa suhteessa ulkoihin häiriöihin. Viimeaikainen rahoitusmarkkinoiden kuohunta ja Yhdysvaltain talouden hidastuminen ovat kuitenkin huomattavasti lisänneet riskejä, ja ennusteiden mukaan kasvu hidastuu vuosina 2008–2009. Rahoituksen kiristyminen hidastaa erityisesti rakennusalan investointien kasvua, kun taas työmarkkinoiden hyvä tilanne tukee yksityisen kulutuksen kasvua. Vaikka talouden tilan viimeaikainen koheneminen johtuu pääasiassa suhdannetekijöistä, on todisteita myös rakenteellisista tekijöistä, jotka liittyvät EU:n jäsenvaltioissa aikaisemmin toteutettuihin uudistuksiin. Rakenteelliset parannukset ovat olleet erityisen ilmeisiä työmarkkinoilla, sillä työttömyysaste on supistunut alle 7 prosenttiin ja työllisyysaste lähenee 65 prosenttia. Varsinkin naisten ja vanhempien työntekijöiden työllisyys on lisääntynyt voimakkaasti. Vuoden 2005 puolivälin jälkeen tuottavuus on kasvanut EU:ssa, ja vaikka suurin osa tästä kasvun nopeutumisesta johtuukin suhdannetekijöistä, näyttää siltä, että vuosikymmenen mittainen tuotannon kasvun supistuminen on keskeytynyt. On rohkaisevaa, että työpaikkojen luominen ja tuottavuuden parantuminen ovat tapahtuneet yhtä aikaa ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen.

Viime vuosien suotuisasta kehityksestä huolimatta viimeaikaisten kansainvälisten häiriöiden johdosta taloutta on vahvistettava ja olemassa olevaa liikkumavaraa on käytettävä työvoiman käytön ja tuottavuuden parantamiseksi. Näyttää valitettavasti siltä, että uudistusvauhti hidastuu eräissä maissa. EU:n työllisyysaste on edelleen alhainen kilpailijoihimme verrattuna. Lisäksi erityisesti pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys ovat aivan liian korkeita. Vaikka monet teollisuusyritykset ovat olleet riittävän tuotantokykyisiä vastatakseen kansainväliseen kilpailuun, tuottavuuden kasvu on pysähtynyt useilla palvelualoilla. Tulevaisuutta tarkastellen voidaan todeta, että väestön vanhenemisen aiheuttamat talous- ja talousarviovaikutukset lähenevät nopeasti suurten ikäluokkien tullessa eläkeikään monissa maissa. Tämän vuoksi on välttämätöntä supistaa nopeasti julkisen talouden velkaa ja uudistaa eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiä. Uutena haasteena on parantaa rahoitusjärjestelmän kykyä vastata häiriöihin vuonna 2007. Rahoitusmarkkinoiden avoimuus, tehokkaat kilpailusäännöt sekä asianmukainen sääntely ja valvonta ovat jatkossakin keskeisiä luottamuksen ja toimintakyvyn edellytyksiä. Samoin keskeisellä sijalla ovat työmarkkinaosapuolten neuvotteluihin perustuvat palkkaratkaisut, joissa on otettu huomioon työllisyyden kasvu ja makrotalouden vakaus.

EU:lla on nyt mahdollisuus toteuttaa ja jopa nopeuttaa rakenneuudistuksia. Poliittisena haasteena on välttää tyytymistä nykyiseen tilanteeseen ja jatkaa rakenteellisten heikkouksien ratkaisemista, sillä ne estävät työpaikkojen luomista, innovointia ja teknologian alan uudistusten omaksumista ja rajoittavat EU:n kykyä vastata kansainvälisiin häiriöihin. Samalla on toteutettava sellaisia makrotaloudellisia politiikkoja, joilla varmistetaan vakaus, hillitään inflaatiopaineita ja supistetaan julkisen talouden alijäämiä.

KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ KOSKEVAT YHDENNETYT SUUNTAVIIVAT (2008–2010)

Makrotaloudelliset suuntaviivat

- (1) Talouden vakauden turvaaminen kestävän kasvun edistämiseksi.
- (2) Talouden ja julkisen talouden kestävyys turvaaminen perustana työllisyyden lisäämiselle.
- (3) Kasvuun ja työllisyyteen suuntautuvan tehokkaan resurssien kohdentamisen edistäminen.
- (4) Makrotaloudellista vakautta ja kasvua tukevan palkkakehityksen varmistaminen.
- (5) Makrotalous-, rakenne- ja työvoimapolitiikkojen välisen johdonmukaisuuden parantaminen.
- (6) Dynaamisen ja toimivan talous- ja rahaliiton edistäminen.

Mikrotaloudelliset suuntaviivat

- (7) Erityisesti yksityissektorin T&K-investointien lisääminen ja parantaminen.
- (8) Kaikentyypisen innovoinnin helpottaminen.
- (9) Tieto- ja viestintätekniiikan leviämisen ja tehokkaan käytön edistäminen sekä osallistavan tietoyhteiskunnan luominen.
- (10) Eurooppalaisen teollisuusohjan kilpailuetujen vahvistaminen.
- (11) Resurssien kestävän käytön edistäminen sekä ympäristönsuojelun ja kasvun välisen synergian lujittaminen.
- (12) Sisämarkkinoiden laajentaminen ja syventäminen.

- (13) Avointen ja kilpailukykyisten markkinoiden varmistaminen Euroopassa ja sen ulkopuolella ja globalisaation hyödyntäminen.
- (14) Kilpailukykyisemmän toimintaympäristön luominen ja yksityisen aloitteellisuuden edistäminen paremman sääntelyn avulla.
- (15) Yrittäjähenkisemmän kulttuurin edistäminen ja pk-yrityksiä tukevan ympäristön luominen.
- (16) Eurooppalaisen infrastruktuurin laajentaminen, parantaminen ja yhdistäminen sekä etusijalle asetettujen rajat ylittävien hankkeiden loppuun saattaminen.

Työllisyyden suuntaviivat

- (17) Täystyöllisyyteen, työn laadun ja tuottavuuden parantamiseen sekä sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseen tähtäävien työllisyyspolitiikkojen täytäntöönpano.
- (18) Elämäntapa- ja elämäntyyliedistämisen edistäminen työelämässä.
- (19) Osallisuutta edistävien työmarkkinoiden varmistaminen, työn vetovoiman parantaminen ja työnteon tekeminen kannattavaksi työnhakijoille, myös muita heikommassa asemassa oleville, sekä työelämän ulkopuolella oleville henkilöille.
- (20) Työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamisen parantaminen.
- (21) Joustavuuden edistäminen yhdessä työsuhdeturvan kanssa sekä työmarkkinoiden segmentoitumisen vähentäminen ottaen työmarkkinaosapuolten asema asianmukaisesti huomioon.
- (22) Työllisyyttä tukevien työvoimakustannusten kehittymisen ja palkanmuodostusmekanismien varmistaminen.
- (23) Inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien laajentaminen ja parantaminen.
- (24) Koulutusjärjestelmien mukauttaminen uusiin pätevyysvaatimuksiin.

*

*   *

Tämän perusteella komissio

- suosittelee EY:n perustamissopimuksen 99 artiklan 2 kohdan mukaisesti seuraavia jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoja suuntaviivoja ja
- ehdottaa EY:n perustamissopimuksen 128 artiklan 2 kohdan mukaisesti seuraavaa neuvoston päätöstä jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista.

1 osa

Komission suositus talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi (2008–2010)

KOMISSION SUOSITUS

jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi

A jakso – Kasvua ja työllisyyttä edistävä makrotalouspolitiikka

A.1 Makrotalouspolitiikka kasvua ja työllisyyttä edistävien olosuhteiden luomiseksi

Talouden vakauden turvaaminen työllisyys- ja kasvupotentiaalin lisäämiseksi

Kun makrotalouden vakaus varmistetaan monien talouspolitiikkojen tasapainoisella yhdistelmällä, vakauttamisen haasteisiin olisi vastattava sekä makrotalouden toimenpiteillä että toteuttamalla rakenneuudistuksia hyödyke-, työvoima- ja pääomamarkkinoilla. Tähän voidaan vaikuttaa rahapolitiikalla pitämällä huolta hintavakaudesta ja, mainittua tavoitetta vaarantamatta, tukemalla muita kasvuun ja työllisyyteen liittyviä yleisiä talouspolitiikkoja. Uusille jäsenvaltioille on tärkeää, että raha- ja valuuttakurssipolitiikoilla edistetään lähentymistä. Valuuttakurssijärjestelmät ovat yleisen talous- ja rahapoliittisen kehyksen tärkeä osa, ja niiden avulla pitäisi pyrkiä saavuttamaan kestävä reaalin ja nimellinen lähentyminen. Uusien jäsenvaltioiden pitäisi pystyä saavuttamaan tavoitteet helpommin osallistumalla ERM II:een asianmukaisessa vaiheessa EU-jäsenyyden alkamisen jälkeen.

Julkisen talouden rahoitusaseman vakauttaminen mahdollistaa automaattisten budjetinvakauttajien suhdanteen yli ulottuvan täyden ja symmetrisen vaikutuksen, mikä edistää tuotannon vakauttamista potentiaaliselle tasolle. Vakaan rahoitusaseman jo saavuttaneiden jäsenvaltioiden haasteena on säilyttää tämä asema. Muiden jäsenvaltioiden on tärkeää toteuttaa kaikki tarvittavat korjaavat toimenpiteet julkisen talouden rahoitusasemaa koskevien keskipitkän aikavälin tavoitteidensa saavuttamiseksi, erityisesti jos taloudelliset edellytykset parantuvat, ja välttää näin myötäsyklinen viritys sekä saavuttaa sellainen asema, jossa on riittävästi pelivaraa automaattisten vakauttajien suhdanteen yli ulottuvan täysimääräisen vaikutuksen varmistamiseksi ennen seuraavaa taloudellista laskukautta. Euroalueella ja ERM II -jäsenvaltioissa olisi saavutettava vuosittain 0,5 prosentin julkisen talouden sopeuttaminen suhteessa BKT:hen (enemmän suotuisamman suhdannetilanteen vallitessa). Vuonna 2005 toteutetun vakaus- ja kasvusopimuksen uudistuksen mukaisesti yksittäisten jäsenvaltioiden julkisen talouden rahoitusasemaa koskevat keskipitkän aikavälin tavoitteet on eriytetty niiden talous- ja budjettipoliittisten asemien monimuotoisuuden ja erilaisten kehityssuuntien sekä julkisen talouden kestävyyyteen kohdistuvan riskin huomioon ottamiseksi myös odotettavissa olevia väestönkehitykseen liittyviä muutoksia ennakoiden. Eurooppa-neuvoston 22. maaliskuuta 2005 hyväksymän vakaus- ja kasvusopimuksen uudistamista koskevan kertomuksen mukaisesti kansallisten finanssipoliittisten sääntöjen ja instituutioiden käyttöön ottamisella tai vahvistamisella (seurantamekanismit mukaan luettuina) voidaan tarkoituksenmukaisesti täydentää sopimusta ja tukea sen tavoitteita.

Joillakin jäsenvaltioilla on edessään vielä yksi talouspoliittinen haaste eli toimiminen ympäristössä, jossa talous kuroo umpeen eroa muihin jäsenvaltioihin nähden. Tähän liittyvät eriaisteiset vaihtotaseen alijäämät, nopea luottokannan kasvu ja rahoitusmarkkinoiden syventämiskehitys. Kurinalainen finanssipolitiikka, tehokas rahoitusalan valvonta ja kilpailukyvyyn edistäminen ovat olennaisia tekijöitä talouden ulkoisen ja sisäisen epätasapainon hillitsemiseksi. Varovainen finanssipolitiikan viritys on tärkeä keino pitää ulkoinen alijäämä tasolla, joka varmistaa ulkoisen rahoituksen saatavuuden. Kurinalaisella finanssipolitiikalla voidaan myös rajoittaa kotimaisen kysynnän huomattavaa kasvua, joka johtaisi jatkuvaan nopeampaan inflaatioon, ja makrotalouden riskejä, jotka voivat aiheuttaa reaalisten vaihtokurssien vaihteluja ja kilpailukyvyyn menetyksen pitkittymistä.

Suuntaviiva 1. Talouden vakauden turvaaminen kestävän kasvun edistämiseksi

1. Jäsenvaltioiden olisi noudatettava vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti keskipitkän aikavälin finanssipoliittisia tavoitteitaan. Niin kauan kuin tavoitetta ei ole saavutettu, niiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat korjaavat toimenpiteet sen saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi vältettävä myötäsyklistä finanssipolitiikkaa. Lisäksi niiden jäsenvaltioiden, joilla on liiallinen alijäämä, on ryhdyttävä tehokkaisiin toimiin sen nopeaksi oikaisemiseksi.

2. Jäsenvaltioiden, joiden vaihtotaseen alijäämä on kestäättömällä pohjalla, olisi pyrittävä korjaamaan sitä toteuttamalla rakenteellisia uudistuksia ja edistämällä ulkoista kilpailukykyä sekä tarvittaessa korjaamaan sitä finanssipolitiikan avulla. Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Dynaamisen ja toimivan talous- ja rahaliiton edistäminen” (nro 6).

Talouden ja julkisen talouden kestävyiden turvaaminen perustana työllisyyden lisäämiselle

Euroopan väestön ikääntyminen aiheuttaa vakavia ongelmia Euroopan unionin talouden kestävyydelle pitkällä aikavälillä, sillä velkataakka suurenee, potentiaalinen tuotos henkeä kohti alenee työikäisen väestön vähenemisen vuoksi ja eläkkeiden, sosiaalivakuutusten ja terveydenhoitojärjestelmien rahoitus vaikeutuu. Kuten komission talouden kestävyyttä koskevassa kertomuksessa todettiin, on todennäköistä, että koko EU:n osalta syntyy huomattava julkisen talouden kestävyyttä haittaava kuilu. Useilla jäsenvaltioilla on suuri kestävyyyteen liittyvä riski ja monilla muilla jäsenvaltioilla on keskisuuri riski.

Jäsenvaltioiden olisi puututtava ikääntymisen taloudellisiin vaikutuksiin pyrkimällä osana vakiintunutta väestön ikääntymisen vaikutuksia koskevaa kolmiosaista strategiaa vähentämään velkaa riittävän nopeassa tahdissa ja tarjoamaan kannustimia työllisyysasteen korottamiseksi ja työvoiman tarjonnan lisäämiseksi vastapainona työikäisten henkilöiden määrän tulevalle vähenemiselle. Tämän saavuttamiseksi julkista taloutta on vakautettava edelleen, ylittäen viimeaikaisen edistyksen, ja kaikkien jäsenvaltioiden on saavutettava keskipitkän aikavälin tavoitteet. On myös tärkeää nykyaikaistaa sosiaalisen suojelun järjestelmiä sen varmistamiseksi, että ne ovat taloudellisesti elinkelpoisia ja toimivat työikäiselle väestölle kannustimina osallistua aktiivisesti työmarkkinoihin, ja pyrkiä samaan aikaan varmistamaan myös, että niiden saatavuutta ja asianmukaisuutta koskevat tavoitteet täyttyvät. Sairauksien ennaltaehkäisy ja terveyden edistäminen auttaisivat lisäämään terveitä elinvuosia ja varmistamaan terveydenhuoltojärjestelmien kestävyiden. Varsinkin sosiaalisen suojelun järjestelmien ja työmarkkinoiden välisen vuorovaikutuksen parantaminen voi poistaa vääristymiä, ja kannustaa työssäoloajan pidentämiseen elinajanodotteen kasvun myötä.

Suuntaviiva 2. Talouden ja julkisen talouden kestävyiden turvaaminen perustana työllisyyden lisäämiselle

Jäsenvaltioiden olisi väestön ikääntymisestä aiheutuviin ennakoituihin kustannuksiin varautumiseksi

1. pyrittävä julkisen talouden vahvistamiseksi alentamaan julkista velkaa riittävästi;

2. uudistettava ja vahvistettava eläke-, sosiaaliturva- ja terveydenhuoltojärjestelmiä sen varmistamiseksi, että ne ovat taloudellisesti elinkelpoisia, sosiaalisesti asianmukaisia ja saatavilla;

3. toteutettava toimenpiteitä työmarkkinoille osallistumisen ja työvoiman tarjonnan lisäämiseksi erityisesti naisten, nuorten ja vanhempien työntekijöiden osalta ja edistettävä elämäntapa- ja elämäntilanteiden soveltamista työelämään tehtyjen työtuntien lisäämiseksi taloudessa.

Ks. myös yhdenm. suuntaviiva ”Elämäntapa- ja elämäntilanteiden edistäminen työelämässä” (nro 18 ja 4, 19 sekä 21).

Kasvuun ja työllisyyteen suuntautuvan tehokkaan resurssien kohdentamisen edistäminen

Julkisella sektorilla on oltava hyvin suunnitellut verotus- ja menojärjestelmät, jotka tehostavat resurssien kohdentamista, jotta se voi edistää täysimääräisesti kasvua ja työllisyyttä vaarantamatta talouden vakauden ja kestävyys tavoitteiden toteutumista. Tähän voidaan päästä suuntaamalla menoja kasvua edistäviin menoluokkiin, kuten tutkimukseen ja kehitykseen (T&K), fyysisiin infrastruktuureihin, ympäristöä säästäviin teknologioihin sekä inhimilliseen pääomaan ja osaamiseen. Jäsenvaltiot voivat myös paremmin valvoa muita menoluokkia menoja koskevien sääntöjen ja tulosbudjetoinnin avulla ja ottamalla käyttöön arviointimekanismeja, joilla varmistetaan, että yksittäiset uudistustoimet ja yleiset uudistuspaketit ovat hyvin suunniteltuja. EU:n talouden tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa, että verotusrakenteet ja niiden vuorovaikutus etuusjärjestelmien kanssa lisäävät kasvua kasvattamalla työllisyyttä ja investointeja.

Suuntaviiva 3. Kasvuun ja työllisyyteen suuntautuvan tehokkaan resurssien kohdentamisen edistäminen

Jäsenvaltioiden olisi talouden vakautta ja kestävyyttä koskevia suuntaviivoja noudattaen ohjattava julkisia menoja kasvua edistäviin menoluokkiin Lissabonin strategian mukaisesti, mukautettava verotusrakenteita kasvupotentiaalin lisäämiseksi ja varmistettava, että käytettävissä on mekanismeja julkisten varojen käytön ja toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamisen välisen suhteen arvioimiseksi ja uudistuspakettien yleisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

Ks. myös yhdenm. suuntaviiva ”Resurssien kestävä käytön edistäminen sekä ympäristönsuojelun ja kasvun välisen synergian lujittaminen” (nro 11).

Kasvun ja vakauden edistäminen ja rakenteellisten uudistusten täydentäminen palkkakehityksen avulla

Palkkakehitys voi edistää vakaita makrotaloudellisia olosuhteita ja työllisyyttä tukevaa politiikkayhdistelmää. Tämä edellyttää, että reaali-palkkojen nousu vastaa keskipitkällä aikavälillä samanaikaista tuottavuuden kasvua ja kannattavuusastetta, joka mahdollistaa tuottavuutta, kapasiteettia ja työllisyyttä edistäviä investoinneita. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, etteivät tilapäiset tekijät, kuten suhdannevaiheen aiheuttamat vaihtelut tuottavuudessa tai pohjainflaation kertaluonteinen kasvu, johda palkkojen kestävämpään kasvuun ja että palkkakehitys vastaa paikallisten työmarkkinoiden olosuhteita. Maissa, joissa markkinaosuudet ovat laskussa, reaali-palkkojen kasvun olisi alitettava tuottavuuden kasvu kilpailukykyyn palauttamiseksi. Nämä kysymykset on otettava huomioon raha- ja finanssipolitiikasta vastaavien viranomaisten sekä työmarkkinaosapuolten välisessä jatkuvassa vuoropuhelussa ja tietojen vaihdossa makrotaloutta koskevan vuoropuhelun yhteydessä.

Suuntaviiva 4. Makrotaloudellista vakautta ja kasvua tukevan palkkakehityksen varmistaminen

Tätä tarkoitusta varten ja sopeutumiskyvyn parantamiseksi jäsenvaltioiden olisi tuettava oikeiden perusedellytysten luomista palkkaneuvotteluille puuttumatta kuitenkaan työmarkkinaosapuolten tehtäviin ja pyrittävä näin edistämään nimellispalkkojen ja työvoimakustannusten kehitystä, joka vastaa keskipitkällä aikavälillä hintavakautta ja tuottavuuden kehityssuuntaa, ottaen huomioon erot ammattitaidossa ja paikallisissa työmarkkinaolosuhteissa.

Ks. myös yhdenntetty suuntaviiva ”Työllisyyttä tukevien työvoimakustannusten kehittymisen ja palkanmuodostusmekanismien varmistaminen” (nro 22).

Johdonmukaisten makrotalous-, rakenne- ja työllisyyspolitiikkojen edistäminen

Terveen makrotalouspolitiikan tarkoituksena on luoda edellytykset työpaikkojen luomiselle ja kasvulle. Julkistalouden vakaan rahoitusaseman kannalta johdonmukaiset rakenneuudistukset ovat välttämättömiä tuottavuuden ja työllisyyden lisäämiseksi keskipitkällä aikavälillä ja auttavat saavuttamaan kasvupotentiaalin täysimääräisesti ja vahvistamaan sitä. Ne edistävät myös julkisen talouden kestävyyttä, vakaata makrotaloutta ja häiriöiden sietokykyä. Samalla on noudatettava asianmukaista makrotalouspolitiikkaa, jotta rakenneuudistuksista saadaan täysi hyöty kasvun ja työllisyyden kannalta. Jäsenvaltioiden yleisissä talousstrategioissa on keskeistä sen varmistaminen, että niillä on johdonmukaiset makrotaloudellisia puitteita tukevat rakennepolitiikat ja päinvastoin. Markkinauudistuksilla on erityisesti parannettava talouden kokonaisvaltaista mukautumis- ja sopeutumiskykyä sekä taloussuhdanteiden muutoksiin että globalisaation tai teknologioiden kehityksen kaltaisiin pitkän aikavälin kehityssuuntiin vastaamiseksi. Tämän takia on tärkeää uudistaa verotus- ja etuusjärjestelmiä työnteon tekemiseksi kannattavaksi ja vältettävä työmarkkinoille osallistumista mahdollisesti heikentäviä toimenpiteitä.

Suuntaviiva 5. Makrotalous-, rakenne- ja työvoimapolitiikkojen välisen johdonmukaisuuden parantaminen

Jäsenvaltioiden olisi toteutettava työ- ja hyödykemarkkinoiden uudistuksia, jotka samanaikaisesti lisäävät kasvupotentiaalia ja tukevat makrotaloudellisia puitteita lisäämällä työ- ja hyödykemarkkinoiden joustavuutta, tuotannontekijöiden liikkuvuutta ja sopeutumiskykyä vastauksena globalisaation, teknologioiden kehityksen, kysynnässä tapahtuvien muutosten ja suhdannevaihteluiden asettamiin haasteisiin. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti vauhditettava vero- ja etuusjärjestelmien uudistamista kannustimien parantamiseksi ja työnteon tekemiseksi kannattavaksi, lisättävä työmarkkinoiden sopeutumiskykyä yhdistämällä joustava työllistäminen ja työsuhdeturva sekä parannettava työllistävyyttä sijoittamalla inhimilliseen pääomaan.

Ks. myös yhdenntetty suuntaviiva ”Joustavuuden edistäminen yhdessä työsuhdeturvan kanssa sekä työmarkkinoiden segmentoitumisen vähentäminen ottaen työmarkkinaosapuolten asema asianmukaisesti huomioon” (nro 21 ja nro 19).

A.2 Dynaamisen ja toimivan euroalueen varmistaminen

Sen jälkeen, kun euroalue luotiin lähes kymmenen vuotta sitten, euro on tuonut taloudellista vakautta euroalueen maihin ja suojannut niitä valuuttakurssivaihteluilta. Kasvu on jatkunut

vaimeana ja maiden välillä on edelleen pitkään jatkuneita kasvu- ja inflaatioeroja. Tämä nostaa esille kysymyksen siitä, toimiiko sisäinen sopeutus euroalueella moitteettomasti, ja antaa ymmärtää, että talouspolitiikat ja hallintorakenteet eivät ehkä ole vielä sopeutuneet täysin, jotta rahaliitosta saataisiin täysimääräinen hyöty. Koska euroalueen maat eivät enää voi luoda riippumattomasti raha- tai valuuttakurssipolitiikkoja, lisä uudistukset ovat keskeisiä kehitettäessä vaihtoehtoisia mekanismeja, jotka auttaisivat maita sopeuttamaan taloutensa häiriötekijöihin ja kilpailukykyyn kohdistuviin haasteisiin.

Euroalueen politiikkayhdistelmän on tuettava talouden kasvua, mutta turvattava myös pitkän aikavälin kestävyys ja vakaus. Nykyisessä taloustilanteessa on tärkeää, että politiikkayhdistelmä lisää kuluttajien ja sijoittajien luottamusta, mikä tarkoittaa sitoutumista keskipitkän aikavälin vakauteen. Finanssipolitiikalla on varmistettava sellainen julkisen talouden rahoitusasema, joka tukee hintavakautta ja jonka pohjalta voidaan yhtäältä varautua väestön ikääntymisen vaikutuksiin ja toisaalta saavuttaa talouskasvua edistävä julkinen meno- ja tulorakenne. Euroalueen jäsenvaltiot sitoutuivat nopeuttamaan sopeutumista kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta, jotta useimmat niistä saavuttaisivat keskipitkän aikavälin tavoitteensa vuonna 2008 tai 2009, ja kaikkien jäsenvaltioiden olisi saavutettava kyseiset tavoitteet viimeistään vuonna 2010. Koska julkisen sektorin osuus taloudellisessa toiminnassa on euroalueella suuri, julkisen talouden laadulla on huomattava vaikutus talouden suorituskykyyn. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että resurssit käytetään kasvua tukevalla tavalla ja että julkisen toiminnan rahoittamisesta aiheutuvat vääristymät ovat mahdollisimman vähäiset. Kattavien rakenneuudistusten ansiosta euroalue voi ajan mittaan lisätä kasvupotentiaaliaan ja varmistaa, että vahvempi kasvu ei luo pohjaa nopeammalle inflaatiolle. Uudistukset, jotka tukevat sopeutumiskykyisempiä työmarkkinoita, lisäävät kilpailua hyödykemarkkinoilla ja nopeuttavat rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä yhdessä kasvuun ja vakauteen tähtäävien makrotaloudellisten politiikkojen kanssa, ovat erityisen tärkeitä euroalueen jäsenvaltioille, sillä ne vaikuttavat merkittävästi jäsenvaltioiden kykyyn sopeutua häiriöihin.

Voidakseen edistää kansainvälisen talouden vakautta ja edustaa paremmin omia taloudellisia etujaan euroalueen on osallistuttava hyvin aktiivisesti kansainväliseen raha- ja talouspolitiikkaa koskevaan yhteistyöhön. Vaikka euroryhmän puheenjohtajan nimittäminen kaksivuotiskaudeksi vuonna 2005 on vakauttanut euroalueen ulkoista edustusta, tarvitaan lisätoimenpiteitä, joilla ulkoista edustusta parannetaan, jotta euroalue voi ottaa strategisesti johtavan aseman maailmanlaajuisen talousjärjestelmän kehittämisessä ja alueen asema on oikeassa suhteessa sen taloudelliseen painoarvoon.

Seurannaisvaikutukset ovat tuntuvimpia ja yhteisen toimintasuunnitelman tarve on suurin euroalueella. Yhteinen valuutta ja yhteinen rahapolitiikka tehostavat osaltaan koordinaatiota ja vahvistavat euroalueen roolia kasvun ja työllisyyden lisäämisessä koko EU:n alueella. Talous- ja rahaliiton kymmenvuotispäivän kunniaksi komissio aikoo esittää kattavan katsauksen sen toiminnasta. Tarkoitus on kuvata, miten euroaluetta voidaan auttaa toimimaan parhaalla mahdollisella tavalla politiikan, koordinoinnin ja hallinnon avulla.

Suuntaviiva 6. Dynaamisen ja toimivan talous- ja rahaliiton edistäminen

Euroalueen jäsenvaltioiden on huolehdittava talous- ja finanssipolitiikkojensa paremmasta koordinoinnista erityisesti siten, että niiden on

1. vakaus- ja kasvusopimusta noudattaen kiinnitettävä erityistä huomiota julkisen taloutensa finanssipolitiikan kestävyYTEEN;

2. edistettävä politiikkayhdistelmää, joka tukee talouden elpymistä eikä vaaranna hintavakautta ja siten lisää yritysten ja kansalaisten luottamusta lyhyellä tähtäimellä ja tukee kestävästä kasvua pitkällä tähtäimellä;
3. vietävä eteenpäin rakenteellisia uudistuksia, jotka lisäävät euroalueen pitkän aikavälin kasvupotentiaalia ja parantavat sen tuottavuutta, kilpailukykyä ja talouden sopeutumista epäsymmetrisiin häiriöihin kiinnittäen erityistä huomiota työllisyyspolitiikkaan; sekä
4. varmistettava, että euroalueen vaikutus maailmanlaajuiseen talousjärjestelmään on oikeassa suhteessa sen taloudelliseen painoarvoon.

B jakso – Euroopan kasvupotentiaalia lisäävät mikrotaloudelliset uudistukset

Rakenteelliset uudistukset ovat välttämättömiä EU:n kasvupotentiaalin lisäämiseksi ja makrotalouden vakauden tukemiseksi, koska ne lisäävät Euroopan talouden tehokkuutta ja sopeutumiskykyä. Kilpailu, investoinnit ja innovointi edistävät tuottavuuden kasvua. Euroopan kasvupotentiaalin lisääminen edellyttää edistymistä niin työpaikkojen luomisessa kuin tuottavuuden kasvussa. EU:n tuottavuuden kasvu oli yli vuosikymmenen Yhdysvaltojen vastaavaa kasvua alhaisempi. Vuoden 2005 puolivälin jälkeen EU:n tuottavuuden kasvu on kuitenkin nopeutunut. Tämän kehityssuunnan säilyttäminen on unionin tärkeimpiä haasteita ottaen huomioon erityisesti väestön ikääntyminen. Pelkästään väestön ikääntymisen arvioidaan vähentävän lähes puolella nykyistä potentiaalista kasvuvauhtia. Tuottavuuden kasvua onkin jatkettava ja tehtyjä työtunteja lisättävä nykyisten elinolojen ylläpitämiseksi ja parantamiseksi ja sosiaalisen suojelun korkean tason turvaamiseksi.

B.1 Osaaminen ja innovointi – kestävä kasvun veturit

Tutkimukseen ja kehitykseen (T&K), innovaatioihin, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen tehtyjen investointien kautta karttunut osaaminen on pitkän aikavälin kasvun keskeinen tekijä. Poliitikot, joiden tavoitteena on lisätä osaamiseen suunnattuja investointeja ja parantaa EU:n talouden innovointikykyä, ovat keskeisessä asemassa kasvua ja työllisyyttä koskevassa Lissabonin strategiassa. Tästä syystä kauden 2007–2013 kansalliset ja alueelliset ohjelmat kohdistetaan entistä useammin näiden alojen investointeihin Lissabonin tavoitteiden mukaisesti.

T&K-investointien lisääminen ja parantaminen eurooppalaisen osaamisalueen luomiseksi

Runsas T&K-toiminta on erittäin tärkeää tulevaisuuden kilpailukyvyn kannalta. T&K vaikuttaa talouden kasvuun eri kanavien kautta. Ensinnäkin se voi edistää uusien markkinoiden ja tuotantoprosessien syntymistä. Toiseksi se voi parantaa jo olemassa olevia tuotteita ja tuotantoprosesseja. Kolmanneksi se lisää maan kykyä omaksua uusia teknologioita.

EU käyttää tällä hetkellä T&K:een noin 1,85 prosenttia BKT:sta (vaihtelee jäsenvaltioittain alle 0,5 prosentista lähes 4 prosenttiin). T&K-menot ovat supistuneet hieman vuoden 2000 jälkeen. Lisäksi elinkeinoelämä rahoittaa vain noin 55 prosenttia tutkimusmenoista EU:ssa. Yksityisten T&K-investointien pientä määrää pidetään yhtenä tärkeimmistä selityksistä Yhdysvaltojen innovaatioiden alalla EU:sta saamalle etumatkalle. Eurooppalaisen tutkimusalueen, mukaan lukien EU:n yhteinen tavoite eli tutkimusinvestointien lisääminen kolmeen prosenttiin BKT:sta, toteuttamisessa on sen vuoksi edistyttävä nopeammin. Jäsenvaltioita pyydetään raportoimaan vuotta 2010 koskevista kansallisista T&K-menotavoitteistaan ja niiden saavuttamiseksi toteutettavista toimenpiteistä kansallisissa uudistusohjelmissaan ja vuotuisissa edistymistä koskevissa kertomuksissa ja kiinnittämään erityistä huomiota eurooppalaisen ulottuvuuden sisällyttämiseen kansallisiin T&K-politiikkoihin. Suurimpana haasteena on luoda perusedellytykset, välineet ja kannustimet, jotka houkuttelevat yrityksiä lisäämään tutkimusinvestointeja.

Julkiset tutkimusrahat on käytettävä tehokkaammin ja julkisen tutkimuksen ja yksityisen sektorin välisiä yhteyksiä on parannettava. Osaamiskeskustoja ja -verkkoja olisi lujitettava,

yksityisen sektorin innovointitoimintaa olisi vauhditettava käyttämällä julkisen tuen mekanismeja kokonaisvaltaisemmin, julkisten investointien vipuvaikutusta olisi parannettava ja tutkimuslaitosten ja yliopistojen hallintoa olisi uudistettava. On myös tärkeää varmistaa, että yritykset toimivat kilpailukykyisessä ympäristössä, koska kilpailu kannustaa merkittävästi yksityissektoria investoimaan innovointiin. Lisäksi on ponnisteltava määrätietoisesti eurooppalaisten tutkijoiden määrän ja ammattitaidon lisäämiseksi erityisesti houkuttelemalla enemmän opiskelijoita tieteelliseen ja tekniseen ja insinöörialan koulutukseen sekä parantamalla tutkijoiden urakehitysmahdollisuuksia ja heidän kansainvälistä ja eri alojen välistä liikkuvuuttaan samoin kuin poistamalla opiskelijoiden ja tutkijoiden liikkuvuuden esteitä. T&K:n kansainvälistä ulottuvuutta olisi vahvistettava yhteisrahoituksella, lisäämällä rahoituksen vähimmäismäärää EU:n tasolla kriittisillä aloilla, joilla rahoituksen tarve on suuri, ja poistamalla tutkijoiden ja opiskelijoiden liikkuvuuden esteitä.

Suuntaviiva 7. Erityisesti yksityissektorin T&K-investointien lisääminen ja parantaminen

Yleiseksi investointitavoitteeksi vahvistetaan vuoteen 2010 mennessä 3 prosenttia BKT:sta siten, että se jakautuu asianmukaisella tavalla yksityisen ja julkisen sektorin kesken. Jäsenvaltiot määrittelevät tarvittavat välitasot. Jäsenvaltioiden olisi edelleen kehitettävä toimenpidekokonaisuuksia, joilla kannustetaan tutkimusta ja kehitystä, erityisesti yritysten T&K-toimintaa seuraavin tavoin:

1. parannettava perusedellytyksiä ja varmistettava, että yritysten toimintaympäristö on riittävän kilpailukykyinen ja houkutteleva;
2. lisättävä T&K:een tarkoitettujen julkisten menojen määrää ja vaikutusta ja kehitettävä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia;
3. kehitettävä ja lujitettava jäsenvaltioiden koulutus- ja tutkimuslaitosten osaamiskeskuksia ja perustettava tarpeen mukaan uusia ja parannettava julkisten tutkimuslaitosten ja yksityisten yritysten välistä yhteistyötä ja teknologian siirtoa;
4. kehitettävä ja käytettävä paremmin hyväksi kannustimia yksityisen T&K-toiminnan aikaansaamiseksi;
5. uudistettava tutkimuslaitosten ja yliopistojen hallintoa;
6. varmistettava ammattitaitoisten tutkijoiden riittävä määrä houkuttelemalla enemmän opiskelijoita tieteelliseen, tekniseen ja insinöörikoulutukseen ja parantamalla tutkijoiden ja kehittämistyössä olevan henkilöstön urakehitysmahdollisuuksia ja eurooppalaista, kansainvälistä ja eri alojen välistä liikkuvuutta.

Innovoinnin helpottaminen

Euroopan talouden dynaamisuus riippuu sen innovointikyvystä. Tästä syystä on luotava innovointia suosivat taloudelliset perusedellytykset, joihin sisältyvät hyvin toimivat rahoitus- ja hyödykemarkkinat sekä tehokkaat ja oikeahintaiset keinot teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi. Innovaatioita tuovat usein markkinoille uudet yritykset, joilla voi olla erityisiä vaikeuksia rahoituksen saamisessa. Innovatiivisten yritysten perustamista ja kasvua samoin kuin rahoituksen saatavuutta edistävillä toimenpiteillä olisi tästä syystä lisättävä innovatiivista toimintaa. Teknologian levitystä ja kansallisten innovaatio- ja koulutusjärjestelmien parempaan yhdentämiseen tähtäviä politiikkoja voidaan edistää

kehittämällä innovaatiokeskuksia ja -verkkoja sekä tarjoamalla pk-yrityksille innovointia tukevia palveluja. Osaamisen siirtäminen tutkijoiden liikkuvuuden, suorien ulkomaisten sijoitusten (FDI) tai maahantuodun teknologian avulla on erityisen hyödyllistä kehityksessä jälkeen jääneille maille ja alueille. On myös tärkeää vahvistaa entisestään T&K-toiminnan, koulutuksen ja innovoinnin muodostaman osaamisen kolmion yhdentymistä.

EU:n laaja-alaisessa innovaatiostrategiassa käsitellään näin ollen seuraavia seikkoja: teollis- ja tekijänoikeudet, standardointi, julkisten hankintojen käyttö innovoinnin edistämiseksi, yhteiset teknologia-aloitteet, innovoinnin edistäminen edelläkävijämarkkinoilla, korkeakoulutuksen, tutkimustoiminnan ja liike-elämän välinen yhteistyö, innovoinnin edistäminen aluetasolla ja palvelualoilla, muiden kuin teknologian alojen innovointi ja yritysten riskipääoman saatavuuden parantaminen.

Nyt on välttämätöntä saada aikaan yhtenäinen, kohtuuhintainen yhteisöpatentti, perustettava EU:n laajuinen tuomioistuinjärjestelmä patenteja koskevia riita-asioita varten ja helpotettava teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa sisämarkkinoilla.

Suuntaviiva 8. Kaikentyyppisen innovoinnin helpottaminen

Jäsenvaltioiden olisi keskityttävä seuraavaan:

1. parannettava innovointia tukevia palveluja, erityisesti teknologian levitystä ja siirtoa;
2. luotava ja kehitettävä yliopistoja, tutkimuslaitoksia ja yrityksiä yhdistäviä innovaatiokeskuksia, verkkoja ja hautomoita, myös alueellisella ja paikallistasolla, alueiden välisten teknologiaerojen pienentämiseksi;
3. kannustettava rajat ylittävään osaamisen siirtoon, myös suorien ulkomaisten sijoitusten avulla;
4. kannustettava julkisten hankintojen kohdentamiseen innovatiivisiin tuotteisiin ja palveluihin;
5. parannettava kotimaisen ja kansainvälisen rahoituksen saatavuutta;
6. luotava tehokkaat ja oikeahintaiset keinot teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanemiseksi.

Tieto- ja viestintäteknikan levittäminen i2010-aloitteen tavoitteiden ja toimien mukaisesti on myös tärkeä keino parantaa tuottavuutta ja sen seurauksena myös taloudellista kasvua. EU ei ole pystynyt saamaan täyttä hyötyä tieto- ja viestintäteknikasta. Tämä johtuu erityisesti siitä, että investoinnit tieto- ja viestintäteknikkaan, organisatorisiin innovaatioihin ja digitaalitekniikkaan ovat edelleen riittämättömiä. Tieto- ja viestintäteknikan laajempi ja tehokkaampi käyttö ja saumattomasti toimivien yhtenäismarkkinoiden toteuttaminen sähköisissä viestintäpalveluissa on erittäin tärkeää eurooppalaisten yritysten kilpailukykyyn kannalta tulevaisuudessa. Lisäksi on tärkeää vähentää niin sanottujen sähköisten yhtenäismarkkinoiden sirpaloitumista ja estää se ottamalla käyttöön jäsenvaltioiden väliset yhteentoimivat sähköiset palvelut.

Suuntaviiva 9. Tieto- ja viestintätekniiikan leviämisen ja tehokkaan käytön edistäminen sekä osallistavan tietoyhteiskunnan luominen

Jäsenvaltioiden olisi

1. kannustettava tieto- ja viestintätekniiikan käyttämiseen laajalti julkisissa palveluissa, pk-yrityksissä ja kotitalouksissa;
2. vahvistettava tarpeelliset puitteet tätä vastaavalle työn uudelleenorganisoinnille talouselämässä;
3. edistettävä eurooppalaisen teollisuuden vahvaa asemaa tieto- ja viestintätekniiikan avainaloilla;
4. kannustettava vahvan tieto- ja viestintätekniiikan ja sisältöteollisuuden sekä hyvin toimivien markkinoiden kehittämiseen;
5. huolehdittava verkko- ja tietoturvallisuudesta sekä lähentymisestä ja yhteentoimivuudesta tavoitteena luoda rajaton tiedon alue;
6. kannustettava laajakaistaverkkojen käyttöönottoon myös huonojen palveluyhteyksien alueilla tietoon perustuvan talouden kehittämiseksi.

Ks. myös yhdenntetty suuntaviiva ”Joustavuuden edistäminen yhdessä työsuhteturvan kanssa sekä työmarkkinoiden segmentoitumisen vähentäminen ottaen työmarkkinaosapuolten asema asianmukaisesti huomioon” (nro 21).

Eurooppalaisen teollisuusohjan kilpailuetujen vahvistaminen

Vahva teollisuusohja on avainasemassa Euroopan talouden kannalta. EU:n kilpailukyky riippuu talouden kyvystä suunnata uudelleen toiminnot aloille, joilla tuottavuus on suurempi. Lähestymistapa, jossa yhdistyvät innovointi-, työllisyys-, alue- ja muut politiikat, tukee EU:n teollisuusohjan parantamista.

Taloudellisen ja teknologisen johtoasemansa vahvistamiseksi ja säilyttämiseksi Euroopan on vahvistettava kykyään kehittää ja markkinoida uusia teknologioita mukaan lukien tieto- ja viestintätekniiikka sekä ympäristötekniiikka. Olisi analysoitava ja hyödynnettävä tutkimukseen, sääntelyyn ja rahoitukseen liittyvien haasteiden yhdessä ratkomisesta Euroopan tasolla syntyvää synergiaa silloin, kun haasteiden määrästä ja laajuudesta johtuen yksittäiset jäsenvaltiot eivät yksin pysty korjaamaan markkinoiden toiminnan puutteita. EU ei ole vielä pystynyt käyttämään teknologista potentiaaliaan täysimääräisesti. Eurooppalaisen osaamisen yhdistäminen sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön kehittäminen tapauksissa, joista yhteiskunnalle koituu suuremmat hyödyt kuin yksityiselle sektorille, auttavat hyödyntämään tätä potentiaalia.

Suuntaviiva 10. Euroopan teollisuusohjan kilpailuetujen vahvistaminen

Euroopan koko alueella on oltava vakaa teollisuusrakenne. Nykyaikaista ja aktiivista teollisuuspolitiikkaa voidaan harjoittaa vain vahvistamalla teollisuusohjan kilpailuetuja, mukaan lukien luomalla suotuisat puitteet sekä teollisuudelle että palveluille, huolehtien siitä,

että kansalliset, valtioiden väliset ja eurooppalaiset toimet täydentävät toisiaan. Jäsenvaltioiden olisi

1. aloitettava keskeisten teollisuudenalojen lisäarvon ja kilpailukykytekijöiden määrittäminen ja käsiteltävä globalisaation haasteita;

2. keskityttävä myös uusien teknologioiden ja markkinoiden kehittämiseen.

a) Tämä tarkoittaa erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin ja jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön perustuvien uusien teknologia-aloitteiden edistämiseen sitoutumista, mikä auttaa selviytymään aidoista markkinahäiriöistä.

b) Tämä merkitsee myös alueellisten tai paikallisten klusteriverkkojen luomista ja kehittämistä koko EU:ssa siten, että pk-yritykset ovat laajemmin mukana.

Ks. myös yhdenntetty suuntaviiva ”Työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamisen parantaminen” (nro 20).

Kannustaminen resurssien kestäväan käyttöön

Unionin jatkuva menestyminen riippuu myös siitä, kuinka resursseihin ja ympäristöön liittyviä haasteita käsitellään, sillä jos niihin ei puututa, ne jarruttavat tulevaa kasvua. Viimeaikainen kehitys on osoittanut energiatehokkuuden merkityksen ja sen, kuinka tärkeää on vähentää Euroopan talouden herkkyyttä öljyn hinnan vaihteluille. Ilmasto- ja energiapolitiikkaa koskeva yhdenntetty lähestymistapa on tarpeen, jotta voidaan parantaa toimitusvarmuutta, varmistaa EU:n talouden kilpailukyky ja kohtuuhintaisen energian saatavuus sekä torjua ilmastonmuutosta. Sekä jäsenvaltioiden että yhteisön on pyrittävä saavuttamaan EU:n tavoitteet, joiden mukaan kasvihuonekaasupäästöjä on vähennettävä vähintään 20 prosenttia, uusiutuvien energialähteiden osuuden on oltava 20 prosenttia ja energiatehokkuutta on parannettava 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava ilmastonmuutoksen torjuntaa, jotta maapallon lämpötilan nousu ei ylitä 2 °C:ta esiteolliseen tasoon verrattuna, ja pantava täytäntöön Kioton tavoitteet kustannustehokkaalla tavalla. Jäsenvaltioiden olisi myös pysäytettävä biodiversiteetin köyhtyminen vuoteen 2010 mennessä, etenkin sisällyttämällä tämä vaatimus muihin politiikkoihin, ottaen huomioon biodiversiteetin merkitys tietyille talouden aloille. Markkinaehtoisten välineiden käyttö tässä yhteydessä on ensiarvoisen tärkeää, jotta hinnat heijastaisivat paremmin ympäristövahinkoja ja sosiaalisia kustannuksia. On kannustettava kehittämään ja käyttämään ympäristöystävällisiä teknologioita, ottamaan huomioon ympäristöarvot julkisissa hankinnoissa kiinnittäen erityistä huomiota pk-yrityksiin ja lakkauttamaan ympäristölle haitalliset tuet. Näillä toimilla ja muilla politiikan välineillä voidaan lisätä innovatiivista toimintaa ja vahvistaa kestäväan kehityksen toteutumista. EU:n yritykset kuuluvat esimerkiksi maailman johtaviin uusiutuvia energialähteitä hyödyntävien teknologioiden kehittäjiin. Koska energian hinta on jatkuvasti nousussa ja ilmastoon kohdistuvat uhat lisääntyvät, on sekä kasvun että kestäväan kehityksen edistämisen kannalta tärkeää pyrkiä parantamaan energiatehokkuutta.

Suuntaviiva 11. Resurssien kestäväan käytön edistäminen sekä ympäristönsuojelun ja kasvun välisen synergian lujittaminen

Jäsenvaltioiden olisi

1. painotettava energiatehokkuutta ja yhteistuotantoa, kestävien, mukaan lukien uusiutuvien, energiamuotojen kehittämistä ja ympäristöystävällisten ja ekotehokkaiden teknologioiden

nopeaa levittämistä a) sisämarkkinoille, eritoten energian ja liikenteen alalla muun muassa siksi, ettei Euroopan talous olisi niin herkkä öljyn hinnan muutoksille, b) muualle maailmaan siksi että tällä sektorilla on huomattavaa vientipotentiaalia;

2. edistettävä keinojen kehittämistä ulkoisten ympäristökustannusten huomioon ottamiseksi sekä talouskasvun ja ympäristön pilaantumisen välisen kytköksen katkaisemiseksi. Nämä painopistealueet olisi pantava täytäntöön voimassa olevan yhteisön lainsäädännön ja ympäristöteknologioita koskevassa toimintasuunnitelmassa ehdotettujen toimien ja välineiden mukaisesti, muun muassa a) käyttämällä markkinaehtoisia välineitä, b) käyttämällä riskirahoitusta ja T&K-rahoitusta, c) edistämällä kestäviä tuotanto- ja kulutusmalleja, mukaan lukien ympäristöarvojen huomioon ottaminen julkisissa hankinnoissa, d) kiinnittämällä erityistä huomiota pk-yrityksiin, ja e) uudistamalla tukijärjestelmät, joilla on huomattava haitallinen vaikutus ympäristöön ja jotka eivät ole yhteensopivia kestävä kehityksen kanssa, ja pyrkimällä poistamaan tällaiset tuet asteittain;

3. pyrittävä edelleen tavoitteeseen, jonka mukaan biodiversiteetin köyhtyminen pysäytetään vuoteen 2010 mennessä, erityisesti sisällyttämällä tämä vaatimus muihin politiikkoihin, ottaen huomioon biodiversiteetin merkitys tietyille talouden aloille;

4. jatkettava ilmastonmuutoksen torjuntaa panemalla täytäntöön Kioton tavoitteet kustannustehokkaalla tavalla, erityisesti pk-yritysten osalta.

Ks. myös yhdenntetty suuntaviiva ”Kasvuun ja työllisyyteen suuntautuvan tehokkaan resurssien kohdentamisen edistäminen” (nro 3).

B.2 Euroopasta houkuttelevampi paikka investoijille ja työntekijöille

Euroopan unionin houkuttelevuus investointipaikkana riippuu muun muassa sen markkinoiden koosta ja avoimuudesta, sen lainsäädännöstä, sen työvoiman laadusta ja sen infrastruktuurista.

Sisämarkkinoiden laajentaminen ja syventäminen

Tavaroiden sisämarkkinat ovat suhteellisen hyvin yhdentyneet, mutta palvelumarkkinat ovat edelleen oikeudellisesti tai tosiasiallisesti melko hajanaiset. Palveludirektiivin paneminen täytäntöön täysimääräisesti ja oikeaan aikaan on merkittävä askel kohti täysin toimivia palveluiden sisämarkkinoita. Poistamalla esteet rajat ylittävän toiminnan tieltä hallinnollista rasiitusta vähentämällä voidaan vapauttaa palvelualan käyttämätöntä potentiaalia Euroopassa. Niin ikään rahoitusmarkkinoiden täydellinen yhdentyminen lisäisi tuotantoa ja työllisyyttä mahdollistamalla pääomien tehokkaamman kohdentamisen ja yritysrahoitukselle paremmat toimintaedellytykset.

Sisämarkkinadirektiivien saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä olisi parannettava ja tämän olisi edelleen oltava ensisijainen tavoite, jotta Euroopan yhtenäismarkkinoiden hyödyt saadaan käyttöön. Direktiivejä ei myös panna usein täytäntöön tai sovelleta asianmukaisesti, kuten komission käynnistämien rikkomisesta johtuvien menettelyjen suuri määrä osoittaa. Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä positiivisemmassa hengessä keskenään ja komission kanssa varmistaakseen, että kansalaiset ja yritykset saavat sisämarkkinalainsäädännöstä täyden hyödyn. Esimerkiksi julkisia hankintoja koskevissa menettelyissä on edelleen huomattavasti parantamisen varaa. Tilanteen parantamiseksi olisi kasvatettava julkisesti

ilmoitettujen julkisten hankintojen osuutta. Lisäksi avoimemmalla hankintamenettelyllä saataisiin aikaan merkittäviä budjettisäästöjä jäsenvaltioille.

Suuntaviiva 12. Sisämarkkinoiden laajentaminen ja syventäminen

Jäsenvaltioiden olisi

1. tehostettava sisämarkkinadirektiivien saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä;
2. asetettava etusijalle sisämarkkinalainsäädännön tiukempi ja parempi soveltaminen;
3. poistettava jäljellä olevat rajat ylittävää toimintaa haittaavat esteet;
4. sovellettava tehokkaasti julkisia hankintoja koskevia EU:n sääntöjä;
5. edistettävä palvelujen täysin toimivien sisämarkkinoiden toteuttamista niin, että samalla säilytetään Euroopan sosiaalinen malli;
6. nopeutettava rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä rahoituspalveluja koskevan toimintasuunnitelman johdonmukaisella täytäntöönpanolla ja valvonnalla.

Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamisen parantaminen” (nro 20).

Avoimien ja kilpailukykyisten markkinoiden varmistaminen Euroopassa ja sen ulkopuolella

Avoin maailmanlaajuinen kauppajärjestelmä on tärkeä EU:lle. EU on maailman johtava kaupankävijä ja investoija. EU:n avoin politiikka merkitsee teollisuudelle alhaisempia kustannuksia, kuluttajille huokeampia hintoja sekä liike-elämälle tehokkaampaa kilpailua ja uusia investointeja. On tärkeää, että EU yrittää vaikutusvallallaan saada muut osapuolet sitoutumaan kansainvälisissä neuvotteluissa avoimuuteen. Näin ollen EU aikoo jatkaa kaupan ja sijoitusten esteiden poistamista ja samalla torjua epärehellisiä kauppaa- ja sijoituskäytänteitä sekä kilpailun vääristymistä.

Kilpailupolitiikalla on ollut keskeinen asema tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisessa yrityksille EU:ssa. Voi myös olla hyödyllistä tarkastella markkinoita koskevaa laajempaa sääntelykehystä, jotta voidaan edistää yritysten tehokkaamman kilpailun edellyttämien olosuhteiden luomista. Euroopan markkinoita voidaan avata lisää kilpailulle alentamalla jäljellä olevien valtiontukien yleistä tasoa. Näitä ponnisteluja on tuettava ohjaamalla jäljelle jäävää valtiontukea tiettyihin horisontaalisiin tavoitteisiin. Valtiontukea koskevien sääntöjen tarkistaminen on edistänyt tätä kehitystä.

Markkinoille pääsyä helpottavat rakenteelliset uudistukset ovat erityisen tehokkaita kilpailun lisäämiseksi. Tällaiset uudistukset ovat erittäin tärkeitä markkinoilla, joilla kilpailu on aikaisemmin estynyt kilpailuvastaisen käyttäytymisen, monopolien, ylisääntelyn (esimerkiksi luvat, lisenssit, vähimmäispääomaa koskevat vaatimukset, oikeudelliset esteet, liikkeiden aukioloajat, säännellyt hinnat jne. voivat estää tehokkaan kilpailuympäristön kehittymistä) tai kaupan suojaamisen vuoksi.

Lisäksi verkkoalojen (sähkö- ja kaasu-, liikenne-, televiestintä- ja postipalvelualoilla) kilpailulle avaamiseksi sovittujen toimenpiteiden toteuttaminen auttaa varmistamaan alhaisemmat hinnat ja suuremmat valintamahdollisuudet sekä takaa, että yleistä taloudellista etua koskevat palvelut ovat kaikkien kansalaisten saatavilla. Kilpailu- ja

sääntelyviranomaisten olisi huolehdittava siitä, että vapautetuilla markkinoilla on kilpailua. On varmistettava, että laadukkaita yleistä taloudellista etua koskevia palveluja on saatavilla kohtuulliseen hintaan.

Kuluttajat, jotka tekevät tietoon perustuvia valintoja, palkitsevat nopeammin tehokkaat toimijat. Kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanoa on parannettava edelleen. Tämä antaa kuluttajille vaikutusmahdollisuuksia ja lisää kilpailua sisämarkkinoiden vähittäiskauppatasolla.

Avoimuuden edistäminen kaupan ja investointien alalla sekä vientiä että tuontia lisäämällä on merkittävä kasvun ja työllisyyden kannustin ja voi tehostaa rakenneuudistusta. Maailmanlaajuisen kaupan sääntöjen avoin ja vahva järjestelmä on Euroopan talouden kannalta välttämätön. Lisäksi kunnianhimoisen ja tasapainoisen sopimuksen menestyksellisen aikaansaaminen Dohan neuvottelukierroksella sekä kahdenvälisen ja alueellisten vapaakauppajärjestelyjen kehittäminen avaisi markkinoita kaupalle ja investoinneille, mikä puolestaan lisäisi kasvupotentiaalia.

Suuntaviiva 13. Avointen ja kilpailukykyisten markkinoiden varmistaminen Euroopassa ja sen ulkopuolella ja globalisaation hyödyntäminen

Jäsenvaltioiden olisi asetettava etusijalle seuraavat seikat:

1. kilpailua perusteetta estävien lainsäädännöllisten esteiden, kaupan esteiden ja muiden esteiden poistaminen;
2. kilpailupolitiikan täytäntöönpanon tehostaminen;
3. kilpailu- ja sääntelyviranomaisten olisi valvottava valikoidusti markkinoita ja sääntelyä kilpailun ja markkinoille pääsyn tiellä olevien esteiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi;
4. kilpailua vääristävien valtiontukien vähentäminen;
5. tuen ohjaaminen yhteisön puitteiden mukaisesti tiettyihin horisontaalisiin tavoitteisiin kuten tutkimukseen, innovointiin ja inhimillisen pääoman optimaaliseen käyttöön, sekä todettujen markkinahäiriöiden korjaamiseen;
6. avoimuuden edistäminen myös monenvälisissä yhteyksissä;
7. sovittujen toimenpiteiden täytäntöön paneminen verkkotoimialojen avaamiseksi kilpailulle, jotta varmistetaan tehokas kilpailu Euroopan laajuisilla yhdennetyillä markkinoilla. Samalla tehokkaiden ja kohtuuhintaisten yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen saatavuudella on merkittävä asema kilpailukykyisessä ja dynaamisessa taloudessa.

Eurooppalaisen ja kansallisen sääntelyn parantaminen

Markkinoiden sääntely on keskeisessä osassa luotaessa ympäristöä, jossa liiketoimintaa voidaan harjoittaa kilpailukykyisin hinnoin. Sääntelyllä korjataan myös markkinahäiriöitä tai suojellaan markkinoiden toimijoita. Lainsäädännön ja sääntelyn kumulatiivinen vaikutus voi kuitenkin aiheuttaa huomattavia taloudellisia kustannuksia. Lainsäädännön olisi tästä syystä oltava hyvin suunniteltua ja oikeasuhteista ja sitä olisi tarkistettava säännöllisesti. Eurooppalaisen ja kansallisen sääntely-ympäristön laatu edellyttää yhteistä sitoutumista ja jaettua vastuuta niin EU:n kuin jäsenvaltioiden tasolla.

Parempaan sääntelyyn tähtäävässä komission lähestymistavassa uuden tai tarkistettavan lainsäädännön taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioidaan huolellisesti, jotta voitaisiin tunnistaa mahdollisuudet tehdä kompromisseja ja saavuttaa synergiaa eri poliittisten tavoitteiden välillä. Lisäksi olemassa olevaa sääntelyä arvioidaan yksinkertaistamisen kannalta, hallinnollinen taakka mukaan luettuna, ja sen vaikutusta kilpailukykyyn arvioidaan. Lisäksi on sovittu yhteisestä lähestymistavasta uuden ja voimassa olevan lainsäädännön hallinnollisten kustannusten mittaamiseksi ja asetettu kunnianhimoinen tavoite, jonka mukaan tarkoituksena on vähentää EU:n lainsäädännöstä ja sen saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä aiheutuvaa taakkaa 25 prosenttia vuoteen 2012 mennessä.

Jäsenvaltioiden olisi asetettava yhtä kunnianhimoisia tavoitteita kansallisen lainsäädännön kaikilta tasoilta aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Jäsenvaltioiden olisi myös otettava käyttöön kattava ja selkeä parempaan sääntelyn strategia, mukaan lukien asianmukaiset institutionaaliset rakenteet, seurantakeinot ja resurssit. Jäsenvaltioiden olisi arvioitava järjestelmällisesti lainsäädäntöaloitteista ja -tarkistuksista aiheutuvia kustannuksia ja niistä koituvia etuja. Niiden olisi parannettava sääntelyn laatua, säilyttäen kuitenkin tavoitteensa, ja yksinkertaistettava voimassa olevaa lainsäädäntöä. Niiden olisi kuultava laajalti sidosryhmiä lainsäädäntöaloitteiden kustannuksista ja hyödyistä, erityisesti jos niihin liittyy mahdollisuus tehdä kompromisseja eri poliittisten tavoitteiden välillä. Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että sääntelyn mahdollisia vaihtoehtoja tarkastellaan asianmukaisesti. Tämä on erityisen tärkeää pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset), joilla on tavallisesti käytettävissään ainoastaan rajallisesti resursseja yhteisön ja kansallisen lainsäädännön edellyttämien sääntelyvaatimusten noudattamiseksi. Näin ollen olisi erityisesti harkittava, voitaisiinko pk-yrityksille myöntää täysimääräinen tai osittainen poikkeus hallinnollisista vaatimuksista.

Suuntaviiva 14. Kilpailukykyisemmän toimintaympäristön luominen ja yksityisen aloitteellisuuden edistäminen parempaan sääntelyn avulla

Jäsenvaltioiden olisi

1. vähennettävä yritysten ja erityisesti pk-yritysten ja uusyritysten hallinnollista raskautta;
2. parannettava nykyistä ja uutta sääntelyä, tavoitteensa kuitenkin säilyttäen, arvioimalla järjestelmällisesti ja huolellisesti sääntelyn taloudellisia, sosiaalisia (myös kansanterveydellisiä) ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia ja ottaen samanaikaisesti huomioon sääntelyn aiheuttama hallinnollinen raskaus ja parantamalla sen mittaamista sekä ottaen huomioon kilpailukykyyn kohdistuvat vaikutukset myös täytäntöönpanon osalta;
3. kannustettava yrityksiä kehittämään sosiaalista vastuutaan.

Euroopassa tarvitaan yhä enemmän yrittäjähenkä ja enemmän uusia yrityksiä, jotka haluavat toteuttaa luovia tai innovatiivisia yritysideoita. Tiedon saamista yrittäjyydestä kaikessa koulutuksessa pitäisi tukea ja tarjota yrittäjyyteen tarvittavat taidot. Yrittäjyysulottuvuus olisi otettava osaksi elinikäistä oppimista jo koulusta alkaen. Olisi rohkaistava kumppanuuksia yritysten kanssa. Yritysten perustamista ja kasvua voidaan edistää helpottamalla rahoituksen saatavuutta ja parantamalla taloudellisia kannustimia. Näihin voivat kuulua verojärjestelmien mukauttaminen menestymistä paremmin palkitseviksi, välillisten työvoimakustannusten alentaminen ja uusyritysten hallinnollisen kuormituksen keventäminen ennen kaikkea tarjoamalla (erityisesti nuorille yrittäjille) asianmukaisia yritysten tukipalveluja ja

perustamalla yhteyspisteitä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä omistusoikeuden siirtymiseen sekä pelastamis- ja rakenneuudistusmenettelyjen parantamiseen erityisesti tehokkaamman konkurssilainsäädännön avulla. Ehdotukset ovat osa tulevaa EU:n pienyrityksiä koskevaa säädöstä ja niiden täytäntöönpanolla edistetään pk-yritysten kasvu- ja työllistämismahdollisuuksia.

Suuntaviiva 15. Yrittäjähenkisemmän kulttuurin edistäminen ja pk-yrityksiä tukevan ympäristön luominen

Jäsenvaltioiden olisi

1. parannettava rahoituksen saatavuutta, erityisesti pienluottojen ja muiden riskipääoman muotojen osalta, pk-yritysten perustamisen ja kasvun edistämiseksi;
2. vahvistettava taloudellisia kannustimia, myös verojärjestelmiä yksinkertaistamalla ja välillisiä työvoimakustannuksia alentamalla;
3. lujitettava pk-yritysten innovointikykyä;
4. tarjottava asianmukaisia tukipalveluja ottamalla käyttöön keskitettyjä palvelupisteitä ja kansallisia yritysten tukiverkkoja yritysten perustamisen ja niiden kasvun edistämiseksi pienyrityksiä koskevan peruskirjan mukaisesti. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi parannettava pk-yrityksille suunnattua yrittäjyyskoulutusta. Niiden olisi myös helpotettava omistusoikeuden siirtymistä, uudistettava tarvittaessa konkurssilainsäädäntöään sekä parannettava pelastamis- ja rakenneuudistusmenettelyjä.

Ks. myös yhdenmetyt suuntaviivat ”Kasvuun ja työllisyyteen suuntautuvan tehokkaan resurssien kohdentamisen edistäminen” (nro 3) ja ”Kaikentyypisen innovoinnin helpottaminen” (nro 8 sekä 23 ja 24).

Eurooppalaisen infrastruktuurin laajentaminen ja parantaminen

Nykyaikainen infrastruktuuri on merkittävä sijoittautumispaikkojen houkuttavuuteen vaikuttava tekijä. Se helpottaa henkilöiden, tavaroiden ja palvelujen liikkuvuutta unionissa. Nykyaikaiset liikenne-, energia- ja sähköisen viestinnän infrastruktuurit ovat tärkeitä tekijöitä Lissabonin strategiassa. Yhteenliitetyt ja -toimivat Euroopan laajuiset verkot edistävät kansainvälistä kauppaa ja tehostavat sisämarkkinoiden toimivuutta vähentämällä kuljetuskustannuksia ja laajentamalla markkinoita. Lisäksi Euroopan laajuisiin verkkoihin liittyvien toimialojen meneillään oleva vapauttaminen edistää kilpailua ja parantaa tehokkuutta näillä aloilla.

Eurooppalaisiin infrastruktuureihin tehtävien investointien kannalta etusijalle olisi asetettava parlamentin ja neuvoston liikenteen alan TEN-verkkoja koskevissa suuntaviivoissa määritettyjen 30 ensisijaisen liikennehankkeen toteuttaminen, Euroopan kasvualoitteen yhteydessä määritettyjen Quick-start -ohjelmaan kuuluvien liikennettä, uusiutuvia energialähteitä, laajakaistayhteyksiä ja tutkimusta koskevien rajat ylittävien hankkeiden saattaminen päätökseen sekä koheesiorahastosta tuettavien muiden liikennehankkeiden toteuttaminen. On pyrittävä ratkaisemaan myös infrastruktuurien pullonkaulat maiden sisällä. Asianmukainen infrastruktuurien hinnoittelu voi tehostaa niiden käyttöä ja edistää eri liikennemuotojen välisen kestävän tasapainon kehittämistä.

Suuntaviiva 16. Eurooppalaisen infrastruktuurin laajentaminen, parantaminen ja yhdistäminen sekä etusijalle asetettujen rajat ylittävien hankkeiden loppuun saattaminen

E erityisenä tavoitteena on lisätä kansallisten markkinoiden yhdentymistä laajentuneessa EU:ssa. Jäsenvaltioiden olisi

1. luotava asianmukaiset edellytykset tehokkaille liikenne-, energia- sekä tieto- ja viestintätekniiikan infrastruktuureille – erityisesti Euroopan laajuisiin verkkoihin sisältyville – täydentämällä yhteisön mekanismeja ennen kaikkea ottamalla mukaan rajat ylittäviä osuuksia ja syrjäisiä alueita verkkotoimialojen avaamiseksi aidolle kilpailulle;

2. harkittava julkisen ja yksityisen sektorin välisten kumppanuuksien kehittämistä;

3. harkittava asianmukaisia infrastruktuurien hinnoittelujärjestelmiä infrastruktuurien tehokkaan käytön ja eri liikennemuotojen välisen kestäväen tasapainon varmistamiseksi korostamalla teknologista kehittämistä ja innovaatioita ja ottaen asianmukaisesti huomioon ympäristökustannukset ja kasvuun kohdistuvat vaikutukset.

Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Tieto- ja viestintätekniiikan leviämisen ja tehokkaan käytön edistäminen sekä osallistavan tietoyhteiskunnan luominen” (nro 9).

2 osa

Työllisyyden suuntaviivat (2008–2010)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista
(EY:n perustamissopimuksen 128 artiklan nojalla)**

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista (EY:n perustamissopimuksen 128 artiklan nojalla)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 128 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen¹,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon²,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon⁴,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Lissabonin strategian uudistamisessa vuonna 2005 painopiste asetettiin kasvuun ja työllisyyteen. Euroopan työllisyysstrategiaan kuuluvat työllisyyden suuntaviivat ja talouspolitiikan laajat suuntaviivat on hyväksytty yhdennettynä kokonaisuutena⁵, jossa Euroopan työllisyysstrategialla on keskeisin asema Lissabonin strategiaan sisältyvien työllisyys- ja työmarkkinatavoitteiden saavuttamisessa.
2. Komission vuosikertomukseen ja yhteiseen työllisyysraporttiin sisältyvä jäsenvaltioiden kansallisten uudistusohjelmien tarkastelu osoittaa, että jäsenvaltioiden olisi jatkettava toimia painopistealueilla, eli
  - pyrittävä houkuttelemaan useampia ihmisiä työelämään ja pysymään työelämässä, lisäämään työvoiman tarjontaa ja nykyaikaistamaan sosiaalisen suojelun järjestelmiä,
  - parantamaan työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä ja
  - investoimaan enemmän inhimilliseen pääomaan parantamalla koulutusta ja taitoja.

---

¹ EUVL C ..., s...

² EUVL C ..., s...

³ EUVL C ..., s...

⁴ EUVL C ..., s...

⁵ EUVL L 205, 6.8.2005, s. 21 (työllisyyden suuntaviivat) ja s. 28 (talouspolitiikan laajat suuntaviivat).

3. Komission suorittama jäsenvaltioiden kansallisten uudistusohjelmien tarkastelu ja Eurooppa-neuvoston päätelmät huomioon ottaen nyt olisi keskityttävä tehokkaaseen ja ajallaan tapahtuvaan täytäntöönpanoon ja kiinnitettävä erityistä huomiota vahvistettuihin määrällisiin tavoitteisiin ja vertailuarvoihin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti.
4. Työllisyyden suuntaviivat ovat voimassa kolme vuotta, ja välivuosina vuoteen 2010 asti niitä olisi päivitettävä vain erittäin rajoitetusti.
5. Jäsenvaltioiden olisi otettava työllisyyden suuntaviivat huomioon, kun ne käyttävät ohjelmoitua yhteisön rahoitusta, erityisesti Euroopan sosiaalirahaston rahoitusta.
6. Koska kyse on yhdenmetystä suuntaviivapaketesta, jäsenvaltioiden olisi pantava täysimääräisesti täytäntöön talouspolitiikan laajat suuntaviivat,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään liitteenä olevat jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat.

2 artikla

Suuntaviivat on otettava huomioon jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikassa, josta raportoidaan kansallisissa uudistusohjelmissa.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

Jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat: Euroopan sosiaalisen mallin edistäminen

Jäsenvaltioiden on yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa harjoitettava politiikkaansa pannakseen täytäntöön alla esitetyt toiminnan tavoitteet ja painopisteet, jotta uusilla ja paremmilla työpaikoilla tuetaan osallisuutta edistäviä työmarkkinoita. Lissabonin strategian mukaisesti ja ottaen huomioon yhteiset sosiaaliset tavoitteet jäsenvaltioiden politiikassa on edistettävä tasapainoisella tavalla

- *täystyöllisyyttä:* Täystyöllisyyden saavuttaminen sekä työttömyyden ja työmarkkinoiden ulkopuolella olon vähentäminen lisäämällä työvoiman kysyntää ja tarjontaa integroitua joustoturva-ajattelutapaa noudattaen on elintärkeää talouskasvun ylläpitämiseksi ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi. Tämä edellyttää toimintalinjoja, jotka kohdistuvat samanaikaisesti työmarkkinoiden joustavuuteen, työn organisointiin ja työmarkkinasuhteisiin sekä työllisyysturvaan ja sosiaaliturvaan;
- *työn laadun ja tuottavuuden parantamista:* Pyrkimykset työllisyysasteen nostamiseksi ovat kytköksissä työpaikkojen vetovoiman, työn laadun ja työn tuottavuuden kasvun parantamiseen sekä segmentoitumisen ja työtä tekevien köyhien osuuden vähentämiseen. Työn laadun, tuottavuuden ja työllisyyden välistä synergiaa olisi hyödynnettävä täysimääräisesti;
- *sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamista:* Määrätietoisia toimia tarvitaan sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi ja lujittamiseksi, köyhyyden – erityisesti lasten köyhyyden – torjumiseksi, työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien työelämään integroitumisen tukemiseksi sekä työllisyyttä, työttömyyttä ja työn tuottavuutta koskevien alueellisten erojen vähentämiseksi erityisesti kehityksessä jälkeen jääneillä alueilla. Vuorovaikutusta sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden avoimen koordinoitimenetelmän kanssa on lujitettava.

Edistyminen edellyttää yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjinnän torjuntaa. Sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistaminen ja edistäminen olisi varmistettava kaikessa toiminnassa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös kaikkien sukupuolierojen merkittävään kaventamiseen työmarkkinoilla Euroopan tasa-arvosopimuksen mukaisesti. Tämä auttaa jäsenvaltioita vastaamaan väestörakenteellisiin haasteisiin. Osana uutta sukupolvien välistä lähestymistapaa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota nuorten asemaan siten, että pannaan täytäntöön eurooppalainen nuorisosopimus, sekä työhön pääsyn edistämiseen koko työelämän ajan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös muita heikommassa asemassa olevien, mukaan lukien vammaisten ja vajaakuntoisten, sekä kolmansien maiden ja Euroopan unionin kansalaisten välisten työllisyserojen merkittävään kaventamiseen kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä aktiivisesti integroimaan kaikki yhteiskuntaan nostamalla työvoimaosuutta sekä torjumaan köyhyyttä ja yhteiskunnassa heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien syrjäytymistä.

Toimenpiteitä toteuttaessaan jäsenvaltioiden olisi huolehdittava työllisyys- ja sosiaalipolitiikassaan hyvästä hallintotavasta ja varmistettava, että myönteiset kehityssuuntaukset talouden, työvoiman ja sosiaaliasioiden alalla vahvistavat toisiaan. Niiden olisi luotava laajat muutokumppanuudet, joihin otetaan mukaan parlamentaarisia elimiä ja sidosryhmiä, alue- ja paikallisviranomaiset sekä kansalaisjärjestöt mukaan luettuina. Eurooppalaisten ja kansallisten työmarkkinaosapuolten olisi oltava tässä keskeisessä asemassa. Tavoitteita ja vertailuarvoja, jotka on asetettu Euroopan unionin tasolla Euroopan työllisyysstrategian puitteissa vuoden 2003 suuntaviivoja laadittaessa, olisi seurattava edelleen indikaattorein ja tulostauluin. Jäsenvaltioita kannustetaan myös seuraamaan uudistusten sosiaalista vaikutusta ja määrittelemään omat sitoumuksensa ja tavoitteensa, joita varten niiden olisi otettava huomioon edellä mainitut tavoitteet ja vertailuarvot sekä Euroopan unionin tasolla sovitut maakohtaiset suositukset.

Hyvä hallintotapa edellyttää myös tehokkaampaa hallinnollisten ja taloudellisten resurssien kohdentamista. Jäsenvaltioiden olisi yhteisymmärryksessä komission kanssa kohdennettava rakennerahastojen ja erityisesti Euroopan sosiaalirahaston varat Euroopan työllisyysstrategian ja unionin sosiaalisten tavoitteiden täytäntöönpanoon ja raportoitava toteutetuista toimenpiteistä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien lujittamiseen jäsenvaltioissa.

Suuntaviiva 17. Täystyöllisyyteen, työn laadun ja tuottavuuden parantamiseen sekä sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseen tähtäävien työllisyyspolitiikkojen täytäntöönpano.

Politiikkojen avulla olisi pyrittävä saamaan Euroopan unionin keskimääräiseksi kokonaistyöllisyysasteeksi 70 prosenttia, naisten työllisyysasteeksi vähintään 60 prosenttia ja ikääntyneiden työntekijöiden (55–64 vuotta) työllisyysasteeksi 50 prosenttia vuoteen 2010 mennessä sekä vähentämään työttömyyttä ja työmarkkinoiden ulkopuolella oloa. Jäsenvaltioiden olisi harkittava kansallisten työllisyysastetavoitteiden asettamista.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi toiminta olisi keskitettävä seuraaviin painopisteisiin:

- useampien ihmisten houkuttelevuus työelämään ja pitäminen työelämässä, työvoiman tarjonnan lisääminen sekä sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistaminen
- työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskyvyn kehittäminen
- inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien lisääminen parantamalla koulutusta ja ammattitaitoa.

1. Useampien ihmisten houkuttelevuus työelämään ja pitäminen työelämässä, työvoiman tarjonnan lisääminen sekä sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistaminen

Työllisyysasteen kohottaminen on tehokkain tapa lisätä taloudellista kasvua ja edistää sosiaaliseen osallisuuteen perustuvia talouksia sekä varmistaa turvaverkko niille, jotka eivät pysty työskentelemään. On entistäkin välttämättömämpää edistää elämäntapa- ja elämäntilanteiden jatkuvuutta työelämässä ja nykyaikaistaa sosiaalisen suojelun järjestelmiä niiden riittävyyden, rahoituksen kestävyys- ja yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin mukautumisen varmistamiseksi, sillä työikäisen väestön määrän odotetaan vähenevän. Olisi kiinnitettävä erityistä huomiota

miesten ja naisten jatkuvien työllisyserojen kaventamiseen, ikääntyneiden työntekijöiden ja nuorten työllisyysasteen nostamiseen uuden sukupolvien välisen lähestymistavan mukaisesti sekä työmarkkinoilta pahiten syrjäytyneiden aktiivisen työmarkkinoille osallistumisen edistämiseen. On myös lisättävä toimia nuorten aseman parantamiseksi työmarkkinoilla ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi merkittävästi, sillä se on keskimäärin kaksinkertainen kokonaistyöttömyysasteeseen verrattuna.

Työllisyyden kasvun helpottamiseksi on luotava oikeanlaiset olosuhteet niin työelämään ensimmäistä kertaa tuleville ja työelämään tauon jälkeen palaaville kuin niille, jotka haluavat pidentää työuraansa. Niin ikään ratkaisevan tärkeitä tekijöitä joustoturva-ajattelutavan kannalta ovat työn laatu, palkka ja etuudet mukaan luettuina, työolot, elinikäinen oppiminen ja uramahdollisuudet sekä sosiaalisen suojelun järjestelmien tarjoama tuki ja kannustimet. Jotta voidaan edistää elämäkaariajattelua työelämässä sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista politiikalla on varmistettava lastenhoitopalvelujen saatavuus. Käyttökelpoinen vertailuarvo on, että vuoteen 2010 mennessä tarjotaan hoitopaikka vähintään 90 prosentille kolmevuotiaista ja sitä vanhemmista alle kouluikäisistä lapsista ja vähintään 33 prosentille alle kolmevuotiaista lapsista. Vanhempien, erityisesti yksinhuoltajien, keskimääräisen työllisyysasteen nostaminen edellyttää toimenpiteitä perheiden tukemiseksi. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti otettava huomioon yksinhuoltajien ja monilapsiperheiden erityistarpeet. Lisäksi työuran pidentäminen edellyttäisi tosiasiallisen työmarkkinoilta poistumisiän (59,9 vuotta vuonna 2001) nostamista viidellä vuodella Euroopan unionin tasolla vuoteen 2010 mennessä. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä terveyden suojelemiseksi, sairauksien ehkäisemiseksi ja terveiden elämäntapojen edistämiseksi tavoitteena pienentää sairauksista aiheutuvia kustannuksia, lisätä työvoiman tuottavuutta ja pidentää työuraa.

Eurooppalaisen nuorisosopimuksen täytäntöönpanon odotetaan myös edistävän elämäkaariajattelua työelämässä erityisesti helpottamalla siirtymistä koulutuksesta työmarkkinoille.

Suuntaviiva 18. Elämäkaariajattelun edistäminen työelämässä seuraavilla tavoilla:

- uusien työllistymispolkujen rakentaminen nuorille ja nuorisotyöttömyyden vähentäminen eurooppalaisen nuorisosopimuksen mukaisesti,
- määrätietoiset toimet naisten osallistumisen lisäämiseksi sekä työllisyyteen, työttömyyteen ja palkkoihin liittyvien sukupuolierojen kaventamiseksi,
- työn ja yksityiselämän sovittaminen yhteen aiempaa paremmin sekä edullisten lastenhoitopalvelujen ja muille huollettaville suunnattujen hoitopalvelujen tarjoaminen,
- aktiivisen ikääntymisen, myös asianmukaisten työolojen, tukeminen, (työ)terveystilanteen sekä asianmukaisten kannustimien, joiden avulla edistetään työntekoa ja ehkäistään varhaiseläkkeelle siirtymistä, parantaminen,
- nykyaikaiset sosiaalisen suojelun järjestelmät, mukaan lukien eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmät; varmistetaan niiden sosiaalinen riittävyys, rahoituksen kestävyys ja kyky vastata muuttuviin tarpeisiin, jotta voidaan tukea osallistumista työelämään, työelämässä pysymistä ja pidempää työuraa.

Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Talouden ja julkisen talouden kestävyuden turvaaminen perustana työllisyyden lisäämiselle” (nro 2).

Aktiivisen osallisuuden politiikoilla voidaan lisätä työvoiman tarjontaa ja parantaa yhteenkuuluvuutta yhteiskunnassa, ja ne ovat tehokkaita keinoja parantaa kaikkein epäedullisimmassa asemassa olevien integroitumista yhteiskuntaan ja työmarkkinoille. Jokaiselle työttömäksi joutuvalla henkilöllä on tarjottava uusi mahdollisuus kohtuullisessa ajassa. Nuorten henkilöiden tapauksessa tämän ajanjakson olisi oltava lyhyt, esimerkiksi korkeintaan neljä kuukautta vuoteen 2010 mennessä; aikuisten tapauksessa enintään 12 kuukautta. Pitkäaikaistyöttömille olisi tarjottava aktiivisia työvoimapoliittisia toimenpiteitä ottaen huomioon vertailuarvoksi asetettu 25 prosentin osallistumisaste vuonna 2010. Aktivoinnin olisi tapahduttava koulutuksen, uudelleen koulutuksen, työharjoittelun, työpaikan tai muun työllistyvyyttä edistävän toimenpiteen muodossa, minkä lisäksi olisi tarvittaessa annettava jatkuvaa työnhakuapua. Osallistumista voidaan lisätä ja sosiaalista syrjäytymistä torjua helpottamalla työnhakijoiden työnsaantia, ehkäisemällä työttömyyttä ja varmistamalla, että työttömäksi joutuneet henkilöt pysyvät kiinteässä yhteydessä työmarkkinoihin ja työllistämiskelpoisina. Tämä noudattaa myös joustoturva-ajattelutapaa. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää työmarkkinoilla olevien esteiden purkamista avustamalla tehokkaassa työnhaussa, helpottamalla koulutuksen ja muiden aktiivisten työvoimapoliittisten toimenpiteiden saatavuutta, varmistamalla kohtuuhintaisten peruspalvelujen saatavuus ja takaamalla riittävä vähimmäistoimeentulo kaikille. Valitussa lähestymistavassa olisi samanaikaisesti varmistettava, että työnteko on kannattavaa kaikille työntekijöille, sekä poistettava työttömyys-, köyhyys- ja työelämän ulkopuolella oloon liittyvät loukut. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, vähän koulutetut työntekijät mukaan lukien, työmarkkinoille osallistumisen edistämiseen muun muassa laajentamalla sosiaalipalveluja ja yhteisötaloutta sekä kehittämällä uusia työllistymismahdollisuuksia kollektiivisiin tarpeisiin vastaamiseksi. Erityisen tärkeitä ovat syrjinnän torjunta, vajaakuntoisten työhönpääsyn edistäminen sekä maahanmuuttajien ja vähemmistöjen integroiminen.

Suuntaviiva 19. Osallisuutta edistävien työmarkkinoiden varmistaminen, työn vetovoiman parantaminen ja työntekemisen kannattavaksi työnhakijoille, myös muita heikommassa asemassa oleville, sekä työelämän ulkopuolella oleville henkilöille seuraavilla tavoilla:

- aktiiviset ja ennalta ehkäisevät työvoimapoliittiset toimenpiteet, joihin sisältyy tarpeiden tunnistaminen varhaisessa vaiheessa, avustaminen työnhaussa, ohjaus ja koulutus yksilöllisten toimintasuunnitelmien mukaisesti sekä sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoaminen, joilla tuetaan kauimpana työmarkkinoiden ulkopuolella olevien ryhmien osallisuutta ja edistetään köyhyyden poistamista,
- verotus- ja etuusjärjestelmistä johtuvien kannustimien ja lannistimien, myös etuuksien hallinnoinnin ja ehdollisuuden, jatkuva tarkastelu sekä korkeiden efektiivisten marginaaliveroasteiden merkittävä alentaminen varsinkin pienituloisilla siten, että samalla varmistetaan riittävä sosiaalisen suojelun taso,
- uusien työllistymismahdollisuuksien kehittäminen henkilö- ja yrityspalveluissa erityisesti paikallisesti.

Jotta yhä useammat löytäisivät parempia työpaikkoja, on myös parannettava työmarkkinoiden infrastruktuuria, EURES-verkko mukaan luettuna, sekä kansallisella että Euroopan unionin

tasolla, niin että mahdollista yhteensopimattomuutta voidaan ennakoida ja ratkaista paremmin. Työpaikasta toiseen ja työelämään siirtymisen helpottaminen on olennainen osa joustoturvamallia, ja olisi edistettävä politiikkoja, joilla parannetaan liikkuvuutta ja työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamista. Työnhakijoiden olisi kaikkialla Euroopan unionissa voitava saada tietoa kaikista jäsenvaltioiden työnvälityspalvelujen ilmoittamista avoimista työpaikoista. Työntekijöiden liikkuvuus EU:ssa olisi varmistettava täysin perussopimusten mukaisesti. Kansallisilla työmarkkinoilla on otettava huomioon myös kolmansien maiden kansalaisten maahanmuutosta seuraava työvoiman lisätarjonta.

Suuntaviiva 20. Työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamisen parantaminen seuraavilla tavoilla:

- työmarkkinainstituutioiden ja erityisesti työvoimapalvelujen nykyaikaistaminen ja lujittaminen, myös työllisyys- ja koulutusmahdollisuuksien avoimuuden varmistamiseksi kansallisella ja Euroopan tasolla,
- työntekijöiden Euroopan laajuisen liikkuvuuden esteiden poistaminen perussopimusten mukaisesti,
- tarvittavien taitojen, työvoimapulan ja pullonkaulojen parempi ennakointi,
- taloudellisista syistä tapahtuvan muuttoliikkeen asianmukainen hallinta.

2. Työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskyvyn parantaminen

Euroopan on parannettava kykyään ennakoida ja käynnistää taloudellisia ja sosiaalisia muutoksia sekä sopeutua niihin. Tämä edellyttää työllisyyttä tukevia työvoimakustannuksia, työn organisoinnin nykyaikaistamista ja hyvin toimivia työmarkkinoita, joilla joustavuus yhdistyy työsuhdeturvaan siten, että voidaan täyttää sekä yritysten että työntekijöiden tarpeet. Tällä tavoin voitaisiin myös ehkäistä työmarkkinoiden segmentoitumista ja vähentää pimeää työtä. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää integroitua joustoturva-ajattelutapaa, joka kattaa sopimusjärjestelyt, elinikäisen oppimisen, aktiivisen työmarkkinapolitiikan ja sosiaaliturvajärjestelmät (ks. myös suuntaviivat 18, 19 ja 23).

Tämän päivän yhä globaalimmassa taloudessa, jossa markkinat avautuvat ja uusia teknologioita otetaan jatkuvasti käyttöön, sekä yrityksillä että työntekijöillä on tarve ja myös tilaisuus sopeutua. Vaikka rakennemuutos yleisesti ottaen hyödyttää kasvua ja työllisyyttä, se tuo mukanaan myös muutoksia, jotka ovat vahingollisia joillekin työntekijöille ja yrityksille. Yrityksistä on tultava joustavampia, jotta ne voivat vastata kysynnän äkillisiin muutoksiin, sopeutua uusiin teknologioihin ja innovoida jatkuvasti kilpailukykyä säilyttämiseksi. Yritysten on myös vastattava työntekijöiden henkilökohtaisten mieltymysten ja perhesuhteissa tapahtuvien muutosten ohjaamiin työn laatua koskeviin lisääntyviin vaatimuksiin, ja niiden on selviydyttävä ikääntyvään työvoimaan ja yhä harvempiin nuoriin työntekijöihin liittyvästä haasteesta. Työntekijöiden kannalta työelämä on monimutkaistumassa, sillä työn jaksotukseen tulee yhä enemmän erilaisia vaihtoehtoja ja siitä tulee epäsäännöllisempää, ja koko elämänsä aikana on pystyttävä hallitsemaan yhä suurempi määrä siirtymiä. Nopeasti muuttuvien talouksien vuoksi työntekijöiden on oltava valmiita ja saatava mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen, jotta he voivat omaksua uusia työtapoja, tieto- ja viestintätekniikan lisääntyvä käyttö mukaan luettuna, ja selviytyä muutoksista työllisyysasemassaan, johon liittyviin väliaikaisten tulonmenetysten riskeihin on vastattava paremmin tarjoamalla asianmukaisia nykyaikaisia sosiaaliturvapalveluja.

Jäsenvaltioiden olisi suunniteltava oma toimintansa neuvoston hyväksymien yhteisten periaatteiden mukaisesti. Joustoturvaan sisältyy neljä keskeistä tekijää, jotka olisi otettava huomioon: joustavat ja luotettavat sopimusjärjestelyt nykyaikaisen työlainsäädännön, työehtosopimusten ja työn organisoinnin avulla; kattavat elinikäisen oppimisen strategiat, joilla varmistetaan työntekijöiden, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien työntekijöiden, jatkuva mukautumiskyky ja työllistettävyys; vaikuttava aktiivinen työvoimapolitiikka, joka auttaa ihmisiä selviytymään nopeissa muutoksissa, lyhentää työttömyysjaksoja ja helpottaa siirtymisiä uusiin työpaikkoihin; ja nykyaikaiset sosiaaliturvajärjestelmät, jotka tarjoavat riittävän toimeentulotuen, kannustavat työllisyyttä ja helpottavat liikkumista työmarkkinoilla (tähän sisältyy laaja joukko sosiaaliturvasäännöksiä, työttömyysetuuksia, eläkkeitä ja terveydenhuoltopalveluja, jotka auttavat ihmisiä sovittamaan yhteen työssäkäynnin ja yksityis- ja perhe-elämän velvollisuudet, kuten lastenhoidon). Työmahdollisuuksien laajempi ja Euroopan unionin laajuinen hyödyntäminen edellyttää myös maantieteellistä liikkuvuutta.

Suuntaviiva 21. Joustavuuden edistäminen yhdessä työsuhdeturvan kanssa sekä työmarkkinoiden segmentoitumisen vähentäminen ottaen työmarkkinaosapuolten asema asianmukaisesti huomioon seuraavilla tavoilla:

- työllisyyslainsäädännön mukauttaminen, erilaisten työsuhde- ja työaikajärjestelyjen tarkistaminen tarpeen mukaan,
- pimeää työtä koskevan kysymyksen tarkastelu,
- muutosten, myös talouden rakenneuudistuksen, ja erityisesti kaupan avautumiseen liittyvien muutosten ennakoinnin parantaminen ja positiivinen hallinta, jotta voitaisiin minimoida niistä aiheutuvat sosiaaliset kustannukset ja helpottaa sopeutumista,
- innovatiivisten ja mukautuvien työn organisointimuotojen edistäminen ja levittäminen työn laadun ja tuottavuuden sekä myös terveyden ja turvallisuuden parantamiseksi,
- ammattiasemassa tapahtuvien siirtymien tukeminen, koulutus, itsenäinen ammatinharjoittaminen, yritysten perustaminen ja maantieteellinen liikkuvuus mukaan luettuina.

Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Makrotalous-, rakenne- ja työllisyyspolitiikkojen johdonmukaisuuden parantaminen” (nro 5).

Työpaikkojen luomisen maksimoimiseksi, kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja talouden yleisten puitteiden vahvistamiseksi yleisen palkkakehityksen olisi vastattava tuottavuuden kasvua suhdannekierron aikana ja heijastettava työmarkkinatilannetta. Sukupuolten välisiä palkkaeroja olisi pienennettävä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä alhaiseen palkkatasoon naisvaltaisissa ammateissa ja toimialoilla, sekä syihin, joiden vuoksi palkat pienenevät naisvaltaisiksi muuttuvissa ammateissa ja toimialoilla. Jotta voidaan helpottaa uusien työpaikkojen luomista varsinkin matalapalkka-aloilla, voi myös olla tarpeen vähentää välillisiä työvoimakustannuksia ja tarkistaa verokiilaa.

Suuntaviiva 22. Työllisyyttä tukevien työvoimakustannusten kehittymisen ja palkanmuodostusmekanismien varmistaminen seuraavilla tavoilla:

- työmarkkinaosapuolten kannustaminen luomaan omilla vastualueillaan palkkaneuvotteluille sellaiset puitteet, joissa tuottavuus ja työmarkkinoiden haasteet otetaan huomioon kaikilla asiaan kuuluvilla tasoilla ja vältetään sukupuolten väliset palkkaerot,

- välillisten työvoimakustannusten vaikutusta työllisyyteen tarkastellaan ja tarvittaessa niiden rakennetta ja tasoa mukautetaan erityisesti pienipalkkaisten verotaakan keventämiseksi.

Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Makrotaloudellista vakautta ja kasvua tukevan palkkakehityksen varmistaminen” (nro 4).

3. Inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien lisääminen parantamalla koulutusta ja ammattitaitoa

Euroopan on lisättävä ja tehostettava inhimilliseen pääomaan kohdistuvia investointejaan. Liian monien työmarkkinoille pääsy, työmarkkinoilla eteneminen tai niillä pysyminen estyy, koska heillä ei ole riittävästi ammattitaitoa tai taidot eivät vastaa kysyntää. Kaikkien ikäryhmien työhönpääsyn edistämiseksi sukupuolesta riippumatta sekä tuottavuuden, innovoinnin ja työn laadun parantamiseksi Euroopan unionin on investoitava enemmän ja tehokkaammin inhimilliseen pääomaan samoin kuin yksilöitä, yrityksiä, taloutta ja yhteiskuntaa hyödyttävään elinikäiseen oppimiseen joustoturvamallin mukaisesti.

Osaamis- ja palvelutaloudus edellyttää erilaisia taitoja kuin perinteinen teollisuus, ja näitä taitoja on myös teknologisten muutosten ja innovaatioiden vuoksi jatkuvasti ajanmukaistettava. Jos työntekijät haluavat pysyä ja kehittyä työssään ja olla valmiita työpaikan vaihdoksiin ja muuttuviin työmarkkinoihin, heidän on lisättävä ja uudistettava taitojaan säännöllisesti. Yritysten tuottavuus riippuu sellaisen työvoiman kouluttamisesta ja ylläpitämisestä, joka kykenee sopeutumaan muutokseen. Hallitusten on varmistettava, että koulutustaso nousee ja että nuorilla on tarvittavat keskeiset taidot eurooppalaisen nuorisosopimuksen mukaisesti. Nuorten työmarkkinamahdollisuuksien parantamiseksi Euroopan unionin olisi asetettava tavoitteeksi, että keskimäärin enintään 10 prosenttia nuorista päättää koulunkäyntinsä varhaisessa vaiheessa ja että vähintään 85 prosentilla 22-vuotiaista olisi keskiasteen koulutus vuonna 2010. Poliitikkojen tavoitteena olisi myös oltava, että keskimäärin vähintään 12,5 prosenttia työkäisistä aikuisista (25–64-vuotiaista) osallistuu Euroopan unionissa elinikäiseen oppimiseen. Kaikki sidosryhmät olisi saatava mukaan kehittämään ja edistämään jo varhaisesta iästä alkavaa todellista elinikäisen oppimisen kulttuuria. Jotta asukasta kohti laskettavia julkisia ja yksityisiä investointeja henkilöstövoimavaroihin saataisiin lisättyä merkittävästi ja investointien laatu ja tehokkuus voitaisiin taata, on tärkeää huolehtia siitä, että kustannukset ja tehtävät jakautuvat kaikkien toimijoiden kesken tasapuolisesti ja avoimesti, ja vahvistaa koulutuspolitiikkaa koskevaa näyttöä. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi käytettävä paremmin hyväkseen rakennerahastojen ja Euroopan investointipankin tarjoamia mahdollisuuksia koulutusinvestointeihin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön johdonmukaiset ja kattavat elinikäistä oppimista koskevat strategiat, joihin ne ovat sitoutuneet.

Suuntaviiva 23. Inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien laajentaminen ja parantaminen seuraavilla tavoilla:

- osallisuutta edistävät koulutuspolitiikat ja toimet, joilla helpotetaan merkittävästi pääsyä ammatilliseen peruskoulutukseen sekä toisen ja korkea-asteen koulutukseen, mukaan luettuina oppisopimukset ja yrittäjäyyskoulutus,
- koulunkäyntinsä varhaisessa vaiheessa päättävien määrän merkittävä vähentäminen,
- kaikille avointen tehokkaiden elinikäistä oppimista koskevien strategioiden käyttöönotto kouluissa, yrityksissä, julkishallinnossa ja kodeissa eurooppalaisten sopimusten mukaisesti,

mukaan lukien asianmukaiset kannustimet ja kustannusten jakamista koskevat järjestelyt, joilla pyritään tehostamaan erityisesti heikon ammattitaidon omaavien ja ikääntyvien työntekijöiden osallistumista jatko- ja työpaikkakoulutukseen kaikissa elämän vaiheissa.

Ks. myös yhdennetty suuntaviiva ”Erityisesti yksityissektorin T&K-investointien lisääminen ja parantaminen” (nro 7).

Kunnianhimoisten tavoitteiden asettaminen ja kaikkien toimijoiden suorittamien investointien lisääminen ei vielä riitä. Jotta tarjonta käytännössä vastaisi kysyntää, elinikäisen oppimisen järjestelmien on oltava kohtuuhintaisia ja kaikkien saatavilla, ja niiden on pystyttävä vastaamaan muuttuviin tarpeisiin. Koulutusjärjestelmiä on mukautettava ja niiden valmiuksia kehitettävä, jotta ne vastaisivat paremmin työmarkkinoiden sekä tietoon perustuvan talouden ja yhteiskunnan tarpeita ja olisivat entistä tehokkaampia ja oikeudenmukaisempia. Tieto- ja viestintätekniikalla voidaan parantaa oppimismahdollisuuksia ja räätälöidä koulutus vastaamaan paremmin työntekijöiden ja työnantajien tarpeita. Työmahdollisuuksien laajempi hyödyntäminen Euroopan unionissa edellyttää myös laajempaa liikkuvuutta työnteko- ja opiskelutarkoituksessa. Euroopan työmarkkinoilla liikkuvuuden tiellä vielä olevat esteet, erityisesti tutkintotodistusten ja ammattipätevyyden tunnustamiseen ja avoimuuteen liittyvät esteet, olisi poistettava panemalla täytäntöön eurooppalainen tutkintokehys. Kansallisten koulutusjärjestelmien uudistamisen tukemiseksi on tärkeää käyttää hyväksi Euroopan tasolla sovittuja välineitä ja puitteita Koulutus 2010 -työohjelman mukaisesti.

Suuntaviiva 24. Koulutusjärjestelmien mukauttaminen uusiin pätevyysvaatimuksiin seuraavilla tavoilla:

- koulutuksen vetovoiman, avoimuuden ja laatuvaatimusten parantaminen ja varmistaminen, koulutusmahdollisuuksien tarjonnan laajentaminen, joustavien oppimisväylien takaaminen sekä opiskelijoiden ja harjoittelijoiden liikkuvuusmahdollisuuksien laajentaminen,
- koko väestön koulutus- ja tiedonsaantimahdollisuuksien helpottaminen ja monipuolistaminen työaikajärjestelyillä, perheiden tukipalveluilla, uraohjauksella sekä tarvittaessa kustannusten uudella jakamisella,
- uusiin ammatillisiin tarpeisiin, keskeisiin pätevyysvaatimuksiin ja tulevaisuuden taitovaatimuksiin vastaaminen parantamalla ammattipätevyyksien määrittelemistä ja avoimuutta, niiden tosiasiallista tunnustamista sekä epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tunnustamista.